İŞÇİ YAŞAMI

İŞÇİ SAĞLIĞI DERNEĞİ MERKEZ YAYIN ORGANI NİSAN 1993 SAYI: 9 FİYATI: 10.000 TL

1 MAYIS'TA ALANLARA

İŞÇİ YAŞAMI

İşçi Sağlığı Derneği
Merkez Yayın Organı
NİSAN 1993
SAYI 9 / 10.000 TL

Sahibi
İSD 2. Başkanı
RUKİYE DELİBAŞ

Yaziişleri Müdürü
CEMAL GİRGİN

Baskı
DİNÇ OFSET

Abone koşulları:
Yıllık 100.000 TL
Altı aylık 50.000 TL.
Abone için hesap no
0281373-1
Yapı ve Kredi Bankası
Kadıköy Şubesi

Ayda bir yayınlanır. Yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar, belgeler iade edilmez. Yazı ve haberlerde biçim ve dizin değişiklikleri yapılabilir. Yazılar kaynak belirtilerek izinsiz kullanılabilir.

Adres
Sakızağacı Sokak, No: 20
Beyoğlu - İstanbul
Tel: 243 06 49

7 ARALIK 1992 Pazartesi

● TÜRK-İŞ 16. Olağan Genel Kurulu Ankara' da toplandı. Divan başkanlığına Bayram Meral seçildi. Hükümete yüklenen bir açış konuşması yapan Genel Başkan Şevket Yılmaz'dan sonra kürsüye gelen Başbakan Süleyman Demirel, bir buçuk saat süren konuşmasında delegelerden çok sataşma aldı. Demirel'den sonra, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Moğultay, RP genel başkanı N. Erbakan, ANAP genel başkanı M.Yılmaz, CHP genel başkanı D.Baykal, Kuzey Kıbrıs Çalışma Bakanı Ertuğrul Hasipoğlu, DSP genel başkanı B. Ecevit ve SHP genel sekreteri Cevdet Selvi birer konuşma yaptılar.

8 ARALIK 1992 Salı

● TÜRK-İŞ Kongresi'nin ikinci gününde İP Başkanı Doğu Perinçek, DİSK Genel Başkanı Kemal Nebioğlu, ETUC Genel sekreteri, HAK-İŞ Genel Başkanı N.Çelik TÜRK-İŞ eski Genel Başkanı Halil Tunç, DGB, Kosova, Mısır, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan, İsveç, Azerbaycan, Filistin, Bulgaristan, Arnavutluk, BDT sendikaları temsilcileri konuşma yaptılar. Tunç'un konuşması sırasındaki müdahaleler nedeniyle divan üyeleri Yaşar Sayman ve Fuat Alan görevlerinden ayrıldılar.

13 ARALIK 1992 Pazar

● TÜRK-İŞ Genel Kurulu sonrasında yapılan seçimlerde başını Bayram Meral'in çektiği "Değişim Grubu" listesi genel başkanlık ve icra kurulu üyeliklerini kazandı.

● Cumhurbaşkanı Turgut Özal' ın 158 sayılı sözleşme hariç TBMM'ce kabul edilen ILO sözleşmelerini onayladığı, Resmi Gazete'de yayımlanan onay yasalarıyla kesinleşti. Çalışma ve S.G. Bakanı Mehmet Moğultay, "Veto ulusal iradeye karşı çıkış anlamına gelmektedir" dedi. TİSK vetodan memnuniyetini dile getirirken işçi sendika ve konfederasyonları Özal'ı eleştirdiler.

14 ARALIK 1992 Pazartesi

● İşsizlik sigortası yasa tasarısı Bakanlar kurulunun incelemesine sunuldu.

● TÜRK-İŞ eski Genel Başkanı Şevket Yılmaz, "Gönül beraber büyüttüğümüz ağacın meyvelerinin taksim edilmesni isterdi, sendika içi demokrasi yara almıştır." Biçiminde konuştu. Yeni Genel Başkan Bayram Meral görevi devraldı. Meral "Sayın Özal, Cumhurbaşkanı olduktan sonra bile MESS başkanı gibi hareket etmekten vazgeçmemiştir." dedi.

● Tüm Bel-Sen Gaziantep Büykşehir Beldiyesi' nde toplusözleşme görüşmelerine başladığını açıkladı.

15 ARALIK 1992 Salı

● İşverenler arasında yapılan bir mini zirvede Bakan Mehmet Moğultay' ı istifaya zorlama kararı alındığı açıklandı.

● Cumhurbaşkanı Turgut Özal, veto ettiği ILO sözleşmesi için "Bütün meclis üstüme gelse, ben aynısını yaparım" dedi.

● TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, "Biir siyasi parti kurmak konusunda tabandan yığun istek var" dedi.

16 ARALIK 1992 Çarşamba

● Petkim'de polis işyerinden çıkmama eylemine müdahale etti. İşçiler, polis işyerinden çekilince üretime başlayacaklarını bildirdiler.

18 ARALIK 1992 Cuma

● Brissa ve Şişe-Cam Holding işyerlerinde Kalite Çemberleri sistemli üretim modeline geçiş hazırlıklarının başlatıldığı açıklandı.

20 ARALIK 1992 Pazar

● Necati Çelik, HAK-İŞ Genel Başkanlığına yeniden seçildi.

● Aliağa'da Petkim işçileriyle eş ve çocukları, Türk-İş ve DİSK'e bağlı sendikalarında

desteklediği bir gösteri yürüyüşü yaptılar.

21 ARALIK 1992 Pazartesi

● SEKA'da 1 saat geç işbaşı eylemi yapıldı.
● TÜRK-İŞ Genel başkanı Bayram Meral, "Hak arama konusunda son derece kararlı ve mücadeleci, sorun çözme konusunda da bir o kadar esnek olacaklarını" söyledi.

24 ARALIK 1992 Perşembe

● TSEK, Sosyal güvenlik kuruluşlarının özelleştirilmesi gündeme geldiğinde Bağ-Kur'u devralmak istediklerini açıkladı.

25 ARALIK 1992 Cuma

● Zorunlu tasarruf kesintileri Ziraat Bankası'ndaki özel hesaba yatırılmamış olanların "Nema" ödemesinden yararlanamayacakları açıklandı.

27 ARALIK 1992 Pazar

● Devlet Bakanı Şerif Ercan, Başbakan'ın, Türk-İş' in %122'lik talebini çok yüksek bularak "bu gemi hepimizin, batarsak hepimiz batarız" dediğini açıkladı.
● Tüm Haber-Sen yetkililerince yapılan açıklamada, memurlar gibi sözleşmeli personelin de sendikalaşmasına anayasal engel bulunmadığı ileri sürüldü.

28 ARALIK 1992 Pazartesi

● Fiskobirlik işyerlerinde yapılan grev oylamasında %71 oranında "evet" oyu kullanıldığı açıklandı.

30 ARALIK 1992 Çarşamba

● SSK Genel müdürü Kemal Kılıçdaroğlu, "özel sigortacılığın özendirilmesi gerektiğini, ancak sosyal devlet ilkesi gereğince devletin vatandaşlarına sosyal güvenlik sağlamakla yükümlü olduğunu" söyledi.
● Türk-Iş Genel Başkanı Bayram Meral, "Hükümet ANAP' ın uyguladığı politikayı aynen uyguluyorsa, ANAP'a karşı tavrımız neyse ona karşı da o olacaktır." dedi.

31 ARALIK 1992 Perşembe

● GİMA grevi toplu-iş sözleşmesinin imzalanmasıyla sona erdi. 100 kadar işçi Tez Koop-İş Genel Merkezi'nde protesto gösterisinde bulundu. Emniyet Genel Müdürlüğü atölyeleri sözleşmesi de imzalandı.

1 OCAK 1993 Cuma

● Toplu Konut İdaresi'nin emekli işçilerin ev sahibi olabilmesi için bir model hazırladığı açıklandı.
● Halk Bankası'nın SSK, emekli, dul ve yetim maaşı ödemeleri için komisyon talep ettiği bildirildi.

2 OCAK 1993 Cumartesi

● Kozlu könür üretim bölgesinde Çakmaklıçay Ocağı'nda meydana gelen göçükte bir işçinin öldüğü öğrenildi.
● Mersin Belediyesi'nde ücretsiz izine ayrılan 999 işçinin Kültür Bakanı Fikri Sağlar'ın arabuluculuğu ile işbaşı yaptıkları bildirildi.

3 OCAK 1993 Pazar

● MESS Sendikası'nca yapılan bir araştırmaya göre Türkiye'de metal, çimento, lastik, margarin, deterjan işçilerinin işçilik maliyetinin gayri safi milli hasılaya oranı açısından en yüksek ücretli işçiler oldukları açıklandı.
● Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu'nun, TÜRK-İŞ, HAK-İş ve DİSK ile işbirliği için görüşmeler yapacağı bildirildi.

4 OCAK 1993 Pazartesi

● MESS, Otomobil-İş Sendikası ile 15 bin işçinin yararlanacağı grup sözleşmesi imzaladı.
● Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı Fuat Alan, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral'in de katılımı ile yaptığı basın toplantısında "DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'nın İşverenin icazeti ve işten çıkarma tehdidi ile üye kaydı yapmakta olduğunu" ileri sürdü.

5 OCAK 1993 Salı

● DİSK Genel Başkanı Kemal Nebioğlu işveren çevrelerinin hükümette isteyip de bulamadıklarının neler olduğunu açıklamaları gerektiğini söyledi.
● MESS Başkanı Hulusi Çetinoğlu, "158 sayılı ILO sözleşmesinin onaylanmasında acele edilmemesini istediklerini "yazılı bir açıklamayla duyurdu.

6 OCAK 1993 Çarşamba

● 1993' ün ilk grevi Ağaç-İş Sendikası tarafından Isparta' da kurulu Orma işyerinde başlatıldığı ve toplu sözleşmenin imzalanması üzerine bittiği bldirildi.
● TKİ işçileri 10 il ve ilçede protesto gösterisi yaptılar.

7 OCAK 1993 Perşembe

● TÜRK-İŞ' in haftalık çalışma süresinin kısaltılması için kampanya hazırlığı içinde olduğu açıklandı.

8 OCAK 1993 Salı

● Prof. Adnan Gülerman,

GÜNCE

"Psikolojik hastalıkların tedavisinde kullanılan müziğin iş kazası ve meslek hastalıklarının asgariye indirilmesinde olumlu etkileri olacağını" bildirdi.

● EGİAD tarafından yapılan bır araştırmaya göre, toplam vergi içinde en az pay servet vergilerinde, yük de işçi ve memurlarda.

● TÜRK-İŞ araştırma merkezi, 1993 yılında TÜRŞ-İŞ'e bağlı 32 sendikanın 718.033 işçinin toplu iş sözleşmesinin yenileneceğini bildirdiklerini, devam eden 23 kamu görüşmesinde 111.227 işçinin kapasandığını açıkladı.

9 OCAK 1993 Cumartesi

● Toplu iş sözleşmesine her işçiye her gün bir günlük gazete vermeyi öngören hüküm koyan Bornova Belediye Başkanı, bu yaklaşımın işverenlerce benimsenip yaygınlaştırılmasını istedi.

10 OCAK 1993 Pazar

● SSK'nın emekli, dul ve yetimlere ödenecek sosyal yardım zammı için Bakanlar Kurulu'na öneride bulunmadığı açıklandı.

● Çalışma ve S.G. Bakanlığının işsizlik sigortası yasa taslağını Bakanlar Kurulu'na sevk ettiği bildirildi.

● TÜRK-İŞ Genel Başkanı Bayram Meral, "tüm sektörlerde taşıma, yemek ve temizlik işlerinin %95'i taşeron şirketlerce yapılmaktadır. Bugün sendikalaşmanın önündeki en büyük tehlike taşeronlaşmadır" dedi.

11 OCAK 1993 Pazartesi

● Sönmez Holding'ın Sönmez ASF Fabrikasında 600 işçinin kıdemlerinin sınırlandığı ve işçilerin asgari ücretle işbaşı yaptıkları bildirildi.

● 25 memur sendikası, TÜRK-İŞ Genel Merkezini ziyaret ederek "Emek cephesinde birlik oluşturma çağrısı" yaptı. TÜRK-İŞ Genel başkanı Bayram Meral memurlarla işçi sınıfının sorunlarını aynı gördüklerini, eşıt ışe eşit ücret düzenlemesi gerektiğini belirtti.

12 OCAK 1993 Salı

● Çalışma ve S.G. Bakanı M. Moğultay "İşçi emeklilerinin sosyal yardım zammının 975.000 TL/ay'a yükseltildiğini, SSK'ya düşen yük artışının genel bütçeden karşılanması önerisinin kabul edilmediğini" açıkladı.

● Genel Maden-İş Sendikasının TTK ve MTA için TÜRK-İŞ' in talep ettiği %50- %48'lik zamlarla 30 ay süreli toplu sözleşme için anlaşmaya varıldığı açıklandı. Devlet Bakanı Ömer Barutçu, devlet çok büyük fedakarlık yapmıştır. Zonguldak Havzası için önümüzdeki günlerde köklü önlemler alınacaktır" dedi.

13 OCAK 1993 Çarşamba

● TBMM Dışişleri komisyonu Özal tarafından veto edilen 158 sayılı ILO sözleşmesinin onay yasasını aynen kabul etti.

● Belediye-İş sendikasının 95 Şube Başkanı işçilik alacaklarının ödenmesini sağlamak için Türk-İş Genel Merkezi önünde eylem yaptılar ve Başbakan yardımcısı Erdal İnönü ile görüştüler.

14 OCAK 1993 Perşembe

● TÜRK-İŞ' ten yapılan, TÜRK-İŞ/ HAK-İŞ/ DİSK ortak açıklamasında Genel Sekreterler toplantısının sonuçları "İşçi sınıfı 12 Eylül hukukunu ortadan kaldırmanın kararlılığı içindedir." başlığı altında açıklandı.

15 OCAK 1993 Cuma

● Memur sendikalarınca örgütlenen % 28.5'lik 1. yarıyıl zammını ve sendikalaşmaya konan engelleri protesto eylemleri özellikle İstanbul' da yaygın bir biçimde gerçekleştirildi.

16 OCAK 1993 Cumartesi

● 1 Trilyonu bulan işçilik alacaklarının ödenmesi için Belediye -İş şube başkanlarınca Ankara' da gerçekleştirilen protesto gösterileri devam ederken sendikanın Genel Başkanı Fuat Alan, " Polisin tutumunu ve kendilerini dinleyecek bir yetkili bulamamalarını" eleştirdi. Devlet Bakanı Erman Şahin, konunun Bakanlar Kurulunda ele alınacağını açıkladı.

● İstanbul'da İETT şoförleri sabah 05:00'dan itibaren trafiğe çıkmadılar.

17 OCAK 1993 Pazar

● Ocak 1993/ işkolları istatistiği Resmi Gazete' de yayımlandı. DİSK' e bağlı Oleyis, Laspetkim-İş, Genel-İş ve Tümka-İş sendikalarının % 10 barajını aştıkları görüldü. Belediye-İş Genel Başkanı Fuat Alan Genel-İş' in barajı aşmasına itiraz edceklerini açıkladı. Öz Gıda-İş Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Agah Kafkas da, DİSK' e bağlı Gıda-İş sendikasını iş vaadiyle naylon üye yapmakla suçladı.

18 OCAK 1993 Pazartesi

● SSK'nın haketmediği halde aylık almakta olan 27 bin kişinin aylıklarının kesilmesi işlemlerinin başladığı öğrenildi.

● Nakdi tazminat ve aylık bağlanması hakkında yönetme-

lik Resmi gazetede yayımlandı.

19 OCAK 1993 Salı

● Belediye-İş şube başkanları Ankara' da, TÜRK-İŞ Genel Merkezinde açlık grevine başladı.

20 OCAK 1993 Çarşamba

● İstanbul'da Küçükçekmece Belediyesi işçileri, maaş, sosyal haklar ve ikramiye farkları nedeniyle başlattıkları direniş üzerine 38 işçinin işten çıkarılmasını protesto gösterisi yaptılar. Gösteride polisle çatışma çıktı. İzmir ESHOT'ta 120 işçinin iş aktine son verildi.

● SSK Genel Müdürü Kemal Kılıçdaroğlu, "işçi ve işveren kuruluşlarında birer SSK masası olmalıdır. 73 Triyon bütçesi olan bir kuruluşta finansman dairesinin bile olmaması hayret vericidir." dedi.

21 OCAK 1993 Perşembe

● Gaziosmanpaşa (İstanbul) Belediyesinde maaşları ödenmeyen 350 işçi gösteri yürüyüşü yaptı.

22 OCAK 1993 Cuma

● Kristal-İş Sendikası, Şişe-Cam' ın Trakya OTO Cam grevinin "tamamen keyfi" olduğuna ilişkin iddiasını gerçekdışı olarak nitelendirdi.

● Belediye-İş Sendikası Ankara ve İstanbul'da iki saatlik iş durdurma eylemi yaptı.

28 ŞUBAT 1993 Cumartesi

● Öz Gıda-İş Sendikasının greve çıktığı Fiskobirlik' ten 1500 işçinin Ankara' daki eylemleri devam etti.

● Türk-İş Genel Sekreteri Şemsi Denizer, "SSK sigortalılarının emekli olduktan sonra da toplu sözleşme kapsamında kalmalarına olanak sağlayan bir düzenleme yapılması için çalıştıklarını" bildirdi.

02 MART 1992 Salı

● Basın-İş Sendikasının Başbakanlık Basımevindeki grevi başladı.

● Kayseri/Pınarbaşı ile Amasya/Merzifon'daki krom ve kömür ocaklarında meydana gelen göçükte 3 işçi öldü.

03 MART 1993 Çarşamba

● Kozlu'daki kömür ocaklarında bir yıl önce meydana gelen grizu faciasında ölen 263 işçiden 84'ünün cesetlerine hala ulaşılamadığı açıklandı. TBMM' de Kozlu faciasını araştırma komisyonu kuruldu. Zonguldak havzası İşçi Sağlığı İşgüvenliği Derneği, kazanın meydana geldiği Uzun Mehmet kuyuları önünde saygı duruşu yaptı.

● THY'de toplu iş sözleşmesi "% 60 + 1 milyon TL/ay" zamla bağıtlandı.

04 MART 1993 Perşembe

● Türk-İş 1. Bölge Temsilciliği' nin taşeronlaşma konulu araştırma çalışmasının sonuçları açıklandı. Açıklamada, taşeron uygulamaları nedeniyle, pek çok işyerinde/işletmede, işçilerin ancak % 35-40'ının sendikalı ve toplu sözleşmeden yararlanabilir bulundukları kaydedildi.

● Kozlu'da bir yıldır göçük altında bulunan 84 cesetten beşi yeryüzü'ne çıkarıldı.

● Sıser ve İgdaş işçileri, üyesi bulundukları 2 No'lu Tes-İş şubesinin Genel Merkez tarafından kapatılmasını protesto için telgraf eylemi yaptılar.

05 MART 1993 Cuma

● Basın-İş Sendikası'nın Başbakanlık Basımevi'ndeki grev nedeniyle Resmi Gazete'nin özel bir basımevinde bastırılmasına mahkeme yoluyla itiraz edeceği açıklandı.

13 ŞUBAT 1993 Cumartesi

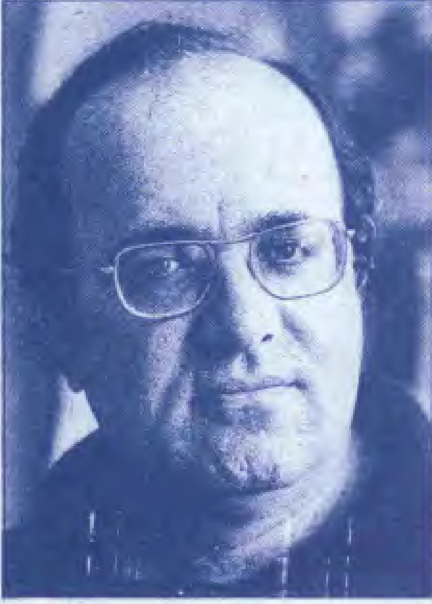
Devlet Bakanı Şerif Ercan, "Hazırlanan personel reformu taslağında memurlara grev ve toplu sözleşme haklarına yer verilmediğini" söyledi.

14 ŞUBAT 1993 Pazar

Türk-İş Başkanlar Kurulu Diyarbakır'da toplandı. Bayram Meral açış konuşmasında, "bu yıl bizim için mücedele yılı olacak. 12 Eylül'le alınanlar hala verilmedi" dedi. Başkanlar kurulu, 1 Mayıs 1993'ün Taksim Meydanı'nda kutlanmasını karar altına aldı.

16 ŞUBAT 1993 Salı

Türk-İş Genel Başkanı Bayram Meral, "Kitlerde özelleştirme yapılacaksa geniş kapsamlı bir toplantı yapılıp, sendikalara da sorulması gerekirdi. Kitlerde çalışan işçilerin durumuna ilişkin olumsuz bir durumu kabul etmeyiz." dedi.

LAİK AYDIN UĞUR MUMCU'YU YOLCU ETTİK

İSD Genel Yönetim Kurulu Üyesi
Yılmaz BALTACI

24 Ocak Pazar saat 14.00: televizyon altyazıyla bildiriyor. İnanasımız gelmiyor. Gazeteci-yazar Uğur Mumcu' nun aracına yerleştirilen bomba sonucu hayatını yitirdiğini okuyunca soruyoruz neden aydınlar hedef oluyor? Hemde kalleşçe hunharca! Mumcu' yu katlettiler ama sanmasınlarki mum söndü, tam aksine meşaleler yandı. Hemde ANKARA' da milyonlarca yurttaş " Uğur' lar ölmez, düşünceleri bitmez" diyerek Ankara' nın her tarafını inletiyordu.

Çetin Emeç, Bahriye Üçok, Muammer Aksoy, Turan Dursun ve Uğur Mumcu' ların katledilmesinin nedeni Atatürk' çü, ülkesini ve insanlarını sevmekten, Demokrasi, özgürlük ve barış kavgası vermekten başka hiç bir amacı olmayan kişiler olmalarıydı.

Yolsuzluk tüccarlarının, uyuşturucu silah kaçakçılarının, mafyanın bütün bunların üzerine korkusuzca giden araştırmacı- gazeteci, aydın yazarımız için Ankara' da inanılamayacak kadar kalabalık bir tören düzenlendi. Havanın müthiş yağışlı olmasına karşılık ülkenin çeşitli illerinden bir-iki gün önce gelenler suikastın olduğu yerde, evinin önünde nöbet tutup Uğur Mumcu' nun çok sevdiği " Ankara' nın taşına bak.." ı söylemişler ve çeşitli şiirler okuyarak, konuşmalar yaparak tören saatini beklediler.

Biz' de Harb-İş İstanbul Şubesi olarak 26.1.1993 salı günü 23.30' da yola çıktık. Çarşamba sabahı muhteşem bir kalabalık ve yağmurla karşılaştık. Türk Harb-İş Genel Merkezine gittik ve diğer illerden gelen şubelerle birlikte törene katılmak üzere kentin yollarına çıktık. Çeşitli sloganlar atılıyordu: " Türkiye İran olmayacak" , " katiller yakalansın hesap sorulsun" , " Uğur' lar ölmez" , " Çankaya' nın şişmanı Laikliğin düşmanı" , " Mollalar İran' a, imamlar Harbokullarına değil camiye" gibi sloganlar atarak, yağmur ve soğuğa rağmen üç saatten fazla yürüyerek Maltepe camisine kadar geldik. İşyerlerinin, evlerin camlarından tehlikeli şekilde sarkarak slogan atanlar, genç-yaşlı, çoluk-çocuk demeden onlar da sanki yağmura eşlik ediyorlardı.

Saat 13.30' da Mumcu' nun cenazesi camiden alınarak Cebeci mezarlığına yüründü. Maltepe' de ; " Katiller burada" , " Mumcu vuruldu polis uyudu" sloganlarıyla birlikte Cebeci' ye doğru ilerlerken bir taraftan sürekli duyurular yapılıyordu: " herhangi bir taşkınlığa meydan vermemek için Uğur Mumcu' ya yakışır şekilde tamamlayalım" deniliyordu. Ve nihayet ebedi istirahatgahı olan kabrinde toprağa verildi.

Biz işçiler diyoruzki: akansuyu kesmek için muhakkak kaynağını bulmak gerek! yani katillerin yakalanması gerek ve hangi örgüt veya kimler tarafından planlanarak yapıldığını bulmak. Sadece katili bulmak da yetmiyor.

Demokrasinin, !akliğin ve insanlığın yılmaz savunucusu Uğur Mumcu ruhun şad olsun.

İSD'DEN HABERLER

İSD'DEN HABERLER
İSD'DEN HABERLER
İSD'DEN HABERLER

BASIN AÇIKLAMASI

Bilinen kanser yapıcı maddelér içinde en tehllikelilerinden biri ola Asbest yeniden Türkiye gündeminde.

U.S. OF AMERICA gemisi işçi sınıfının ve toplumun genel bir tepkisiyle karşılaştı. İstanbul vaaliliği geminin il sınırları dışına çıkarılacağı bilgisini verdi. Ancak aldığımız haberler gemi sahibinin açık denizde Asbestli gemiyi söküp tamir etmek ve işletmek istediği doğrultusunda.

İSD Kartal şube başkanlığının bu konuda yayınlamış olduğu basın açıklamasının tam metnini diğer sayfalarda okuyabilirsiiniz.

Basın açıklamasının sendikal alandaki yansıması sendikaların imza kampanyası başlatmaları oldu.

İETT SÜRÜCÜLERİ DERNEĞİNDE İŞÇİ SAĞLIĞI KONFERANSI

Büyük bir meslek hastalığı ve iş kazası tehdidi altında çalışan sürücülerin ve garaj işçilerinin sağlık sorunları Dr. Yazıcıoğlu arkadaşımızın açıklamalarıyla enine boyuna tartışıldı.

Konferans türündeki eğitimin ikinci bölümünde işçiler öğrenmek istedikleri konular üzerinde canlı bir tartışma başlatarak eğitimin amacına ulaşmasını sağladılar.

" Olumsuz işyeri ve çalışma koşullarından işverenin mi, sendikanın mı sorumlu olduğu görüşündesiniz? " tarzındaki bir soruya Dr. Yazıcıoğlu' nun yanıtı şu oldu:

" Sorumlu olan daima devlettir, siyasi iktidarlardır. Biz sendikalara büyük değer biçiyoruz, ancak akıllı sınıf bilinçli işçiler, kendilerine yakınlık gösteren farklı örgütlerin rekabetini kızıştırmak yerine onları bütün enerjilerini işçi sınıfının sorunlarına yardımcı olmak için harcamasına büyük özen gösterirler. Sendika' da sizindir, İETT Şoförleri Derneği ve İşçi Sağlığı Derneği hepsi sizindir, hasmı yanlış yerde aramayın. " dedi.

Konferansta sürücülerin mesleksel sorunlarını temel alan " İşçi Yaşamı" özel sayısı basın bürosu tarafından hazırlanarak dağıtıldı.

KRİSTAL-İŞ TOPKAPI ŞUBESİNDE MESLEK HASTALIĞI EĞİTİMİ

Anadolu Şişe Cam Sanayii' ne bağlı işyerlerinden Topkapı Şişe Cam fabrikalarınfaki kurşun zehirlenmesi olayı güncelliğini koruyor.

İşletmenin, baskı ve şablon atelyelerinde çalışan üç işçinin kanında normalin çok üzerinde kurşun saptandı.

Sendika şube başkanlığı işçilerin duyarlılığını dikkate alarak eğitim ve alınacak önlemler konusunda İşçi Sağlığı Derneği' ne başvurdu.

İlk aşamada bir eğitim veren derneğimiz, alınacak önlemler konusunda bir rapor hazırlayarak sendika başkanlığına verdi.

KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYE İŞÇİLERİNİN MİLİTAN DİRENİŞİ VE AÇLIK GREVİ BAŞARIYLA SONUÇLANDI

Yaklaşık bir yıldan beri iş güvencesi ve çeşitli sendikal/ demokratik haklar için işverenle bir çok kez karşı karşıya gelen K. Çekmece Belediyesi işçileri son işçi çıkarma girişimini de boşa çıkardılar.

300 den fazla işçinin işten atıldığı Aralık 1992/ Ocak 1993 aylarında doruk noktasına yükselen işşçi direnişleri, yürüyüşler ve militan eylemler bir yandan da açlık greviyle destekleniyordu.

Zaman ilerledikçe eylemlerini kararlılıkla sürdüren işçiler, işveren Belediye başkanlığının direncini kırmayı başardılar.

İşçi çıkarımına uğrayan tüm işçiler, yaniden görevlerinin

başına döndüler. İşveren eylemde geçen süreyi ve açlık grevinde rahatsızlanan işçilerin tedavi giderlerini karşılamayı, raporluluk ve istirahat sürelerini çalışma süresinden saymayı kabül etti.

Ayrıca, İSD açlık grevinin 6. gününde, grevci işçileri ziyaret etmiş ve rahatsızlanan işçileri sağlık kontrolünden geçirmiştir.

İSD İZMİT ŞUBESİ KURULUŞ ÇALIŞMALARI

İşçi Sağlığı Derneği' nin son genel kurulunda derneğin üzerine düşen görevleri daha iyi yerine getirebilmesi için yeni şubelere gereksinimi olduğu konuşmacılar tarafından dile getirilmişti. Bu doğrultuda yeni şube açma çalışmalarına hızla başlanmasıda genel kurul tarafından karar altına alınmıştı.

Bizler de İzmit' te İSD' nin şubesini açmak için çevremizde bir dizi görüşmeler yaptık, bu yola gönül koyan arkadaşlarla bir araya geldik. Görüşmelerden sonra genel bir toplantı yapmayı planladık. Bu plan doğrultusunda 7/2/1993 Pazar günü İSD İzmit şubesi girişim grubu olarak toplantı yaptık.

Her yönüyle çok olumlu olduğuna inandığımız toplantıda önümüzdeki günlerde yapacaklarımızla ilgili bazı kararlar aldık.

1.İSD' nin İzmit Şubesi' nin kuruluşu ile ilgili Kocaeli Sendikalar Birliğini Bilgilendirmek , ve onların önerilerini almak,

2.Tabibler Odası, TMMOB vb. kuruluşları ziyaret etmek,

3.İşçi sağlığı, çevre sağlığı konularına duyarlı olan kişileri bu çalışmaya katmak,

4.Düzenli toplantı yapmak.

İzmit' te yapılan toplantıda işçi sağlığı konusunda karşılıklı fikir alışverişinde bulunduk, konunun öneminden bahsettik ve uzmanlık isteyen bu alanda öncelikle kendimizin yetişmesinin gerekliliği üzerinde görüş birliğine vardık. İSD Genel Başkanı Dr. Nejat Yazıcıoğlu' nun girişim grubuna gönderdiği okuduk, çalışmalar hakkında azda olsa fikir edindik.

EĞİTİMLER

Derneğimiz Eğitim Genel Sekreterliğinin hazırladığı eğitim programının TÜRK HARB-İŞ SENDİKASI İstanbul şubesi Yönetim Kurulunca onaylanıp kabul edilmesi üzerine Nisan ay' ı içerisinde (10-25 Nisan) iki, Mayıs ay' ı içerisinde bir eğitim gerçekleştirilecektir.

İŞYERİ KONTROLLERİ

*Genel Hizmetler İşkolunda Sözleşmelerden Doğan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Maddelerinin İşyerlerinde Denetlenmesi:

Belediye-İş Sendikası Toplu Sözleşmeler Genel Sekreterliği ve 1. No' lu Şb. Sekreterliğinin yazılı başvuru ve çağrıları üzerine Mart ay' ı içerisinde Belediye İşkolu İSPAK işyerinde çeşitli incelemelerde bulunulmuştur.

İncelemeleri derneğimiz Genel Başkanı Dr. Nejat Yazıcıoğlu ve II. Başkan Rukiye Delibaş gerçekleştirmiştir.

İnceleme sonuçları yazılı bir rapor halinde Belediye-İş Sendikası Toplu Sözleşmeler Genel Sekreterliğine sunulmuştur.

* Belediye-İş Sendikası Balıkesir Şubesi' nin daveti üzerine Tamirhane Bölümünde derneğimiz uzmanlarından Bekir Delibaş tarafından incelemelerde bulunulmuştur.

İşçi sağlığı ve iş güvenliği alanında bu işyerlerin de ilgili sendika tarafından çok ciddi adımların atıldığı görülmüştür. Ancak özellikle yeni Toplu Sözleşmeyi ilgilendiren bazı eksikliklerin olduğu saptanmış ve bu konu Belediye-İş Sendikası Balıkesir Şb. Yönetimi' nin bilgisine sunulmuştur.

"SENDİKACILIĞIN DÜNÜ, BUGÜNÜ, YARINI" AYVALIK PANELİ

Eğitim-İş ve Eğit-Sen' in önerisiyle Belediye-İş sendikası Balıkesir Şubesi tarafından Ayvalık' ta 20 Şubat' ta bir panel yapıldı. Belediyi-İş Sendikası Genel Sekreteri Kasım Yorulmazbaş' ın yönettiği panele Belediye-İş' ten İzmir 6. No' lu Şb. Başkanı Haşim Candan, İşçi Sağlığı Derneği Eğitim Uzmanlarından Merih Akseymen Kudsal, Yeraltı Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Çetin Uygur, Petrol-İş uzmanı İsmail Hakkı Kurt, Tüm Bel-Sen adına uzman Tonguç Çoban katılmışlardır.

Toplam 11 sendika tarafından desteklenen toplantı, tıklım tıklım dolu olan salonda iki bölüm halinde yapıldı.

Panel, yanlış görüşlerin sergilenmesi ve doğru görüşlerin vurgulanması, işçinin sendikal birliğinin (Yani Türk-İş' deki birliğinin) can alıcı öneminin tekrar tekrar vurgulanması ve sendikalaşma mücadelesi veren "memur" ların işçi sınıfı ve işçi sendikalarından ayrı düşünülemeyeceği gerçeğinin hatırlatılması açısından başarılı oldu ve çok beğenildi. Özellikle Haşim Candan, İsmail Hakkı Kurt ve Merih Akseymen Kudsal Türk-İş' de birliği savunan görüşleriyle salondan büyük alkış aldılar.

İSD Genel Başkanı Dr. Nejat Yazıcıoğlu'nun basın açıklaması

Adını koyalım, Polis Devleti'nde mi yaşıyoruz?

işçi Sağlığı Derneği Genel Merkezi İstanbul valiliğinin aldığı antidemokratik bir kararla onbeş gün süreyle kapatılmıştır.

Karar İçişleri Bakanlığının, derneğin Adana, İzmir, Kartal şubelerini faaliyetten alıkoyması uygulamasıyla geniş bir alanı, binlerce üyeyi ve örgütümüze yakınlık duyan dostlarımızı kederlendirmiş ve öfkelendirmiştir.

Kararın gerekçesi zorlamaların ve hukukun dışına düşmüş yasallığın anlatımıdır: İstanbul Emniyeti tarafından yapılan denetimlerde, dernek kitaplığında Derneğimize protokol olarak gönderilmiş, ancak yayınlanıp dağıtıldıktan sonra haklarında basın savcılığı tarafından toplatma kararı verilmiş üç Sosyalist dergiden birer adet bulunmuş. Birde denetim sırasında dernek üyesi olmayan üç kişinin Genel Merkezde bulundukları görülmüş.

Dernek kapatmak gibi büyük bir yaptırım için bu gerekçeler cüce ve gülünç kalmaktadır.

Bırakalım haklarında toplatma kararı alınmasını bu dergiler yargılanmış ve mahkum edilmiş olsaydılar bile birer sayılarının kitaplığımızda bulunmasını nasıl, ne hakla engelleyebilirdiniz?

Yurttaş olmaktan başka bir suçu olmayan şahısların Dernek üyesi olmaları bir yana, üye olmasaydılar bile salt orada varolmalarını nasıl olurda < dernek kapatma gerekçesi> sayabilirsiniz?

Bu olgu Türkiyenin durmaksızın kanayan bir yarasını bir kez daha gündeme getirmesi açısından da değer taşımaktadır: Halk sınıflarının düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önündeki en büyük engel devlet bürokrasisidir, devlettir!

Herbiri, hergün, her koşula uygun <kanun koyucular> olarak devlet bürokrasisi, sanki sermaye sahiplerinden başkasına göz açtırmamaya, örgüt kurdurmamaya yeminlidirler.

BU BÖYLE GİTMEZ!

İşçi Sağlığı Derneği gibi, binası, kapıları, kitaplıkları halka açık halkın örgütlerine mühür vurmak, on beş gün kapatmak kolaydır. Bir tek kışkırtıcıyla önce postayla yayın gönderip sonra da kendisi giderek demokratik örgütlerin tümünü kapattırabilirsiniz. Ama bu böyle gitmez, bu yolla bir yerlere varabilirsiniz ama sonuçta vardığınız yer POLİS devleti olur.

Kitleler her gün dinledikleri iktidar sözcülerinin liberal söyleminden, " Cilalı demokrasi devri" edebiyatından usanmıştır. Özgürlüklerini istiyor.

Bir marifetiniz varsa silahlı gericiliğin örgütlü katillerini yakalayın! Dernek mühürlemek marifet değildir. Bakın, B. Cömert' ler,T. Öztürk' ler, Türkler' ler, Mumcu' lar demokrasi kavgasının katledilmiş binleri katillerini arıyor.

İSD Kartal şubesi basın açıklaması

asbest

■ KAMUOYU' NA...

Hayalet Gemi U.S. AMERICA okyanusun derinliklerine gömülmelidir.

" Unites States of America" isimli geminin kanser yapıcı etkileri olması ve nedeniyle halkımızın, işçi sınıfımızın tepkisini yatıştırmak amacıyla yönetimin onu İstanbul dışına çıkarma kararı yeterli değildir.

Bu karar yetersizdir, eksiktir bununla yetinemeyiz.

Bu geminin yapımında kullanılmış olan beyaz renkli kısa Asbest lifleri, bilinen kanser yapıcı Asbestler arasında en tehlikelisidir. Bu gemide kullanılan levhaların tümü bütün Asbestten yapılmıştır. Geminin ABD sınırları dışına sürülmesinin ve gülünç bir fiatla adeta hediye eder gibi satılmasının asıl nedeni ABD halkının ve işçilerinin gösterdiği tepkidir.

İktidarın ve yönetimin kararını yetersiz buluyoruz. Eksik, gecikmiş buluyoruz.

Gemi derhal Türkiye' den çıkarılıp, kardeş halkların ve işçilerinin başına bela olmadan, hiçbir limana yanaşmadan açık denizde batırılmalıdır.

Bizler yönetimin bu kararıyla yetinemeyiz. Gemiyi İstanbul dışına çıkarmak Asbest' i toprağa gömmek çözüm değildir. Gemi Cebelitarık boğazından çıkarılarak okyanuslarda sessizce batırılmalıdır.

Green Peace Yeşil Barış Örgütü' nü ve çevrecileri birlikte göreve çağırıyoruz.

Hükümeti izliyoruz ve diyoruz ki: " Lanetli gemi, United States of America" okyanusa gömülmelidir.

U.S. America Hades' e ! (*)

İŞÇİ SAĞLIĞI DERNEĞİ

(*) Hades: Yunan mitolojisinde cehennem.

"demokratik kitle örgütü, parti gibi örgütlenmelere ihtiyacımız var"

Adana Çimse-İş Şube Başkanı Selahattin UZUN'la yapılan söyleşiyi kısaltarak yayınlıyoruz

Başkanım, önce kendinizi ve sendikayı kısaca anlatır mısınız?

Çimse-İş Adana Şubesine şu anda bağlı beş işyeri var. Üç çimento fabrikası, İskenderun Çimento Fabrikası, Kalıp Fabrikası da İskenderun' da. Orada da örgütlüyüz. Bunun yanında yetki talebinde bulunduğumuz üç işyeri daha vardır, bir tanesi işverenin iflası ile karşı karşıya, bir tanesi kapandı tekrar açıldı. Mevcut arkadaşların yeniden sendika üyesi olma çabası vardır, gerçekleşecek. Şimdi tabi bazı gerçeklerle karşı karşıyayız: Türkiye' de 2-3 yıldan beri sendikasızlaştırılan işyerlerinden Çimse-İş Adana Şubesi de üzülerek söylüyoruz bu konuma girmiştir. İki yıl önce 1800 üyesi olan Adana şubesinin şu anda 1100 üyesi vardır. Yani iki yıl içersinde özellikle bir iki fabrikanın kapanması, Adana Çimento Fabrikalarında taşeronlaşma ile işçi sayısında büyük bir azalma vardır.Tabiiki bunlar sermayenin ve yandaşlarının oyunudur. Amaçları sendikal hareketleri aşağı çekmek, ekonomik mücadelesi ile az da olsa bir takım haklar alan örgütlü işçinin mücadelesinin gelecekte demokratik-yasal haklarını da elde edeceğini anlayanların bu seferki hedefi, işçiyi örgütsüzleştirmektir.

Peki başarılı oldu mu?

Sendikaların pasif ve bireysel çıkışlarının sonuç vermediği bu ortamda, gerekse antidemokratik yasalardan faydalanan sermaye, bunda başarılı oldu. Bu üzücüdür.

Temennimiz bundan sonra TÜRK-İŞ' in genel kurulunda sadece bir seçim, koltuk, menfaat olayından ziyade; ilkesel ve sınıfsal bir anlayışla yöneticilerin gelip, demokrasilerin temel direği olan sendikaların, çalışan, emeği ile geçinen tüm unsurların sendikal hareket alanı içerisinde bir araya toparlanıp ellerinden alınan demokratik haklarını tekrar kazanmak olması gerklidir. Aksi halde sıkıntılı günler - sadece emekçiler için değil tüm Türkiye için - günden güne çoğalan işsizlik, kapanan fabrikalar, örgütsüzleştirilen toplum gelecekte büyük bir sosyal patlamaya adım adım yaklaşıyor.

Sermaye böyle bir patlamayı mı, işçi hareketini çökertmeyi mi amaçlıyor?

Bunda da burjuvazi ve sermaye zannetmesin ki biz hep rahat olacağız. En büyük darbe kendilerine gelecektir. Onun için, insanca yaşam için insanların gereksinimlerinin yerine getirilmesi gereklidir. Bu herkesin ana görevidır Tabiiki burada ana görev tabana düşüyor. Bunu her zaman söylüyorum, eğer seçtikleri yöneticileri gerçekten sağlıklı ve sınıfsal olgu içinde

seçemiyorlarsa, seçtikten sonra sendikacılık anlayışı ve sınıfsal kavrayışla takipçisi olmuyorlarsa " suç "u ilerde beklemek yanlıştır.Tabandadır. Taban şu anda her konuda eziliyor, sömürülüyor, iş güvencesi yok.İşçi sağlığı ile ilgili çok sıkıntılar vardır fabrikalarda. Yöneticileri eğer seçiyorsa, yöneticileri ona cevap verecek konumda değilse sınıfsal olarak artık bilinçlenip, bunlara dur demenin zamanı çok iyi değerlendirmeleri gerek. " Birileri gelip kurtaracak " değil, böyle olmuyor.

Yanlız işçilerin kendi kendilerine bilinçlenmeleri pek mümkün olmuyor. Buna kim öncülük edecek?

Demokratik kitle örgütü, parti gibi örgütlenmelere ihtiyacımız var. İşçi sınıfı örgütsüzlüğünden dolayı bu mücadeleyi veremiyor. Şu anda sendikalarda ekonomik demokratik hak mücadelesinde en önemli örgütlenmeyi oluşturuyorlar. Bu anlamda işçi sınıfına ulaşmaları gerekiyor. Sendikaların sınıfı bir adım ileriye götürmesi, tabanı canlandırması gerekiyor. Eleştiri- özeleştirinin işletilmesi ve yöneticilerin denetlenmesi gerekiyor. Sendikal demokrasi konusunda sorunlarımız var. Taşeronlaşma olayı işçi sınıfının en acil sorunlarından biri. Buna karşı sendikalar önlemler geliştirmelidir.

Taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma, işten çıkarma birbirine açılan kapılar gibi, birinden giriyor sonuncusundan çıkıyorsunuz...

Başkan arkadaş,bu güzel söyleşi için "İşçi Yaşamı" size teşekkür ediyor.

KOZLU KATLİAMI 1 YILINI DOLDURDU
"İŞÇİ SINIFI 263 GRİZU ŞEHİDİNİ UNUTMAYACAK !.."

3 Mart 1992 Salı akşamı 20:05' te Zonguldak büyük bir gürültüyle sarsıldı. Yine grizu " patlamış " ve 263 maden işçisi ölmüş, 87 işçi de yaralanmıştı.

Bu toplukıyımın bu soğukkanlı iş cinayetinin üzerinden yıllar geçse de unutulmayacak. Nitekim, 3 Mart 1993' te facianın yıl dönümünde, kömür havzalarında anma törenleri düzenlendi. Binlerce maden işçisi, geçen yıl ölen sınıf kardeşlerini andı. Anmaya; TTK, Genel Maden-İş Sendikası, Maden Mühendisleri Odası, Amele Birliği Başkanlığı, siyasi partiler, çeşitli dergi ve kitle örgütleri ve vatandaşlar katıldı.

İşçi Yaşamı bu kanlı ve süregen kıyımların suçlularını hiç unutmayacak ve unutulmasına olanak vermeyecek. İşçi şehitlerimizin eş ve ailelerine bu acı yıldönümünde yine başsağlığı diliyoruz.

İSD GYK

Refah Partili belediyelerde yaşanan trajedi!

Erhan ÖZTÜRK

30.12.1992 günü Bahçelievler' e bağlı Çobançeşme' de bulunan bakım ve onarım atölyesinde çalışan yaklaşık 40 geçici işçi hiçbir gerekçe gösterilmeden 30.12.1992 Çarşamba günü işe gittiklerinde Bahçelievler Belediye Başkanlığın' dan gelen yazıyla işe alınmadılar. Bu trajik durum sadece Bahçelievler' de değil; Bağcılar, Güngören Belediye' lerinde çalışan çalışan işçilerde aynı sorunları yaşıyor. Bu Belediyeler toplam 800 işçiyi kapsıyor.

Görüştüğümüz sendika baştemsilcisinin ve diğer yetkililerin bu belediyelerde çalışan 800 işçinin 1991 yılı içerisinde yargıtaydan çıkan bir kararla yönetim nasıl ve ne şekilde değişirse değişsin bu işçilerin her zaman Belediye bünyesinde çalışmaları için bir karar çıkmış, bu karar da yetkili birimlere ulaşmış.

Ayrıca, bütün bu sorunların tek sorumlusu Bakırköy Belediye Başkanı Ali Talip ÖZDEMİR' in çirkin bir oyunu olduğunu görüştüğümüz yetkililer ve çalışan işçilerin hepsi aynı şeyleri söylüyor.

Belediye seçimlerinden önce Bakırköy Belediyesi' de 1000 kişilik bir kadro ihtiyacı doğmuş. Ve bu seçimlerden aylar öncesine dayanıyor. Fakat bu kadroları işçilere vermemişler. Dolayısıyla seçimler gelmiş ve seçimlerden sonra belediye bünyesinde çalışan bütün geçici işçileri diğer üç belediyeye dağıtmışlar. Bu işçilerin Bakırköy Belediye Başkanı' nının çirkin bir oyunu olduğuda ortaya çıktı. Yetkililerin şu anda ve seçimden önce Belediye'de %14.7' lik kadro açığı olmasına rağmen ve elinde bulunan kadroları yeni oluşan Belediyelere vermesi gerekirken verilmemesi, Burjuvazi' nin işçi sınıfına vurmuş olduğu pis ve çirkin bir darbeden başka bir şey değildir.

İşten çıkartılan işçilerin en az çalışanı dört yıllık olduğu tarafımızca tesbit edilmiştir. Ayrıca Belediye' den çikartılan 300 işçi ve diğer kadrolu işçilerin yasal hakları olan, sözleşmeden doğan farkların ve ikramiyelerin toplamının en az olanın içeride, 25 Milyon- 30 Milyon alacağı var.

Burada bütün kadrolu ve kadrosuz işçilerin birbirleriyle dayanışmaları ve işten çıkartılan arkadaşlarının geri alınması için eylemlerini sonuna kadar devam ettireceklerini söylüyorlar. Buda işçi sınıfının her zaman omuz omuza olduğunun göstergesi olduğunu burjuvazinin ve adil düzenden dem vuran ve bütün insanların eşit ve aynı statüde olacağını taahhüt eden Refah Partisi genel başkanının ve Belediye Başkanlarının görmesi gerekiyor.

Bu dayanışma ve direnç, düzenin gerici ve sömürücü sırtına zıpkın gibi saplanmıştır.

Ayrıca Belediye-İş' in ve 2 No' lu Şube yetkililerinin bu sorunları bildikleri, bundan önceki kadro boşluklarının, Bakırköy Belediyesine gelen kadroların geçici işçilere verilmemiş olması ve Belediyeler ayrıldıkan sonra kendi bünyesindeki %14.7' lik açığı kapatmak için yeni aldığı ve iki günlük işçiye kadro vermesinde sendikanın hiç bir girişimde bulunmaması işçi sınıfı adına çok büyük utançtır. Bütün bunlara rağmen işçilerin yasl olan maaş, ikramiye ve sözleşmeden doğan farkların da alınmasında hiç bir giririşimde bulunulmaması işçilerin büyük tepkisine yol açmıştır.

Bütün işçilerin Belediye-İş Sendikasına bağlı olmaları ve işçilerin yarısının DİSK' e gittiği ve bu bölünmedeki baş sorumlu DİSK' in sorumlu tutulduğu ve işçi sınıfının kitlesel bölünmeden dolayı sendikaların birbirlerine nispet yaparak işçilerin sorunlarıyla ilgilenmemeleri sınıf adına çok büyük utançtır.

ÖNEMLİ NOT : Kendileriyle görüştüğümüz sendika yetkilileri, Belediye-İş yönetiminin Refah Partili Belediyelerdeki işçi kıyımında gerekli duyarlılığı gösterdiklerini, işçilerin militan eylem temelinde aynı belediyelerde işe alındıklarını bildirerek, Erhan öztürk' ün eleştirilerinin iletişim ve bilgi azlığından kaynaklandığını belirttiler.

(İŞÇİ YAŞAMI)

BELEDİYE-İŞ SENDİKASI GENEL EĞİTİM SEKRETERLİĞİNE

Belediye-İş Sendikası eğitim programı içinde yeralması ve genel hizmetler işkolu kapsamında örgütlü işçi arkadaşlarımıza yararlı olması dileğiyle, İSD/Sendikal Araştırmalar Merkezi tarafından hazırlanmış bulunan işçi sağlığı/ işgüvenliği Genel Eğitim Programı'nı bilgilerinize sunuyoruz.

Bu programda işçi sınıfımızın gereksindiği genel bilgiler yanında iki ayrı özelliğin öne çıkmasına dikkat edilmiştir. Birincisi, bu eğitim programı işkoluna ve işkolu içinde örgütlü işletmelere işçilerin somut sorunları temelinde İSİG eğitimi götürmektedir. Bu, işçinin yerine getirdiği somut işle ilgili tehdit ve tehlikeleri dikkate alan, emeğin korunmasını ve güvenliğini temel alan yaşamsal bilgileri ona ileten bir eğitimdir.

İkincisi, konular ve bu konulara ilişkin bilgilerin seçilmesi ve sunuşu ile ilgilidir: Öyle ki programdaki birçok konu ileri işçilerin, sendika yöneticilerinin ve uzmanların belirli bir eğitimden geçtikten sonra İSİG eğitimi yaptırmalarına olanak verecek biçimde yalın anlatılmıştır. Kanımız odur ki işçi sınıfının içinden çıkacak eğitimciler, genel hizmetler işkolunun özelliklerini ve hergün sayısı artmakta olan Belediye işletmelerinin sağlık ve işgüvenliği sorunlarını öğrenip öğretmekte, yaşam ve çalışma koşullarını yükseltmede başarılı olacaklardır.

İSD Genel Merkezi
Sendikal Araştırmalar Merkezi Adına
Nejat YAZICIOĞLU

İŞÇİ SAĞLIĞI-İŞGÜVENLİĞİ MESLEK HASTALIKLARI-MESLEK KAZALARI EĞİTİM PROGRAMI

1.İşçi sağlığı işgüvenliğinin genel sağlık sorunları içindeki yeri, tanımlar ve kavramlar.

2.İşletme ve çalışma ortamının koşulları nasıl olmalıdır?

3.İşçi sağlığı/İşgüvenliği Kurulu, yetkileri, işleyişi.

4.İşletme doktorunun görevleri, koruyucu önlemler, periyodik muayeneler.

5.Meslek kazaları, önlemler, işgüvenliği mühendisinin görevleri.

6.İlk yardım, örgütlenmesi, eğitimi.

7.Kayıt, istatistik, değerlendirme çalışmalarında işverene ve işyeri hekimine düşen görevler, işçiye yararları.

8.Sendikalar ve işçi sağlığı/işgüvenliği sorunları. Toplu iş sözleşmelerinde İSİG sorunlarının yeri ve önemi.

9.SSK, Çalışma ve SG. Bakanlığının işleyişi içinde işçi sağlığı/işgüvenliği sorunlarının güncel durumu.

10.İSİG mevzuatı: Tüzükler, yönetmelikler, yasalar açısından işçi haklarının durumu.

11.Tarihsel gelişimi içinde İSİG, Türkiye'de ve ileri kapitalist ülkelerde durum, uluslararası çalışma örgütü ve sözleşmeler.

12.Sanayi işletmelerinde özel sağlık ve koruma önlemleri.

13.İşçi sağlığı ve beslenmede ilkeler.

14.Meslek hastalıkları, SSK meslek hastalıkları listelerinin kapsamı, meslek hastalıkları tanı, tedavi yöntemleri, korunma.

15.Hastalık, sakatlık, geçici ve daimi iş göremezlik durumları ve bu durumlarda ortaya çıkan mali, hukuksal sorunlar.

16.İSİG ve iş psikolojisi.

17.Çevre sorunları, çevre kirlenmesinin türleri; işçi sınıfının çalışma ve yaşam alanlarına taşıdığı sorunlar, çözüm yolları.

18.Koruyucular.

Özel konular:

*İşçi Sağlığı Enstitüleri; *İSİG sorunlarının çözümünde pratik öneriler; *Ergonomi; *Erken ihtiyarlama; *Rehabilitasyon

"8 mart dünya emekçi kadınlar günü" tüm emekçilere kutlu olsun

Tarihçe

8 Mart 1857' de ABD' nin New York kentinde, işten çıkarmaları pratesto etmek, 12 saatlik çalışma süresinin kısaltılması, ağır işkoşulları ve ücretlerin arttırılması için 40 Bin New York' lu kadın işçi ayaklandı. Kadın işçiler bu direnişte devlet güçleri ile çatışmış ve fabrikada çıkan yangında 129 kadın işçi ölmüş, çok sayıda kadın işçi yaralanmıştı. Buradan hareketle II. Entenasyonal' in 1910 yılındaki bir toplantısında Klara Zetkin' in önerisiyle 8 Mart " Dünya Emekçi Kadınlar Günü " olarak kabul edildi. Ertesi yıl 1911' de Avrupa' nın bütün ülkelerinde kadınlar, eşit işe eşit ücret ve oy hakkı isteklerini dile getiren, savaşa karşı geldiklerini ilan eden pretosto gösterileri yaptılar.

Yaklaşım Tarzımız

1857' den beri kadının yaşamında bazı önemli değişiklikler oldu. Ancak bu hala, onun gerek toplumsal gerekse aile yaşamındaki, bir " alt cins " olarak ikinci planda kalışını, gerekse de ezilmişliğini silemedi. Çünkü kapitalizm kadını görünüşde ev içine hapsolmaktan kurtararak onu üretim sürecine soktu, direkt fabrika, büro, vb. işçisi yaptı. Ama bu, kadının " aile işçisi " sıfatına bir de " fabrika işçisi " sıfatını eklemekten daha fazla bir işlev görmedi.Yani fabrikada emek sömürüsüne maruz kalan kadın, salt kadın olmasından dolayı bir de " cins " sömürüsüne tabi oldu. Bu nedenle 8 Mart her kesimde kutlama havasında değil daha çok " kadın sorunun " tartışıldığı ve çözüm yollarının arandığı bir gün haline geldi. Doğrusu da bu.

Onbinlerce yıl süren " Anaerkil " dönemde " insanı insan yapan özelikleri " kazandıran kadın, nasıl oldu da " halkalı köleler " topluluğu haline geldi? Bunun cevabı, tabiki değişen üretim ilişkilerinde, sömürüde ve bu sömürüyü yasal sayan değer yargılarında aranmalı. Kadının kurtuluşu ilk etapta, ekonomik özgürlüğünü kazanmasından geçiyor. Ama tek başına yeterli değil, erkek egemen kültürün ve onu körükleyen değerlerin de değişmesi gerekir. Bu da ancak emek-sermaye çelişkisinin kalktığı, işçi sınıfının kaderini kendi ellerine aldığı bir ortamda gerçekleşecektir. Bugün yapılacak olanı fazla aramaya gerek yok. Kadın işçiler 136 yıl önce, 1857' de yaptıklarıyla bize doğru yolu göstermiş bulunuyor. Bugün varolan sınıflar içinde toplumsal olarak tek ilerici sınıf olan işçi sınıfı kadının sorununun çözümünde tek sağlam güvencedir.

Kadın sorunun kesin çözümü sorunun kaynağında yeralan emek-sermaye çelişkisinin ortadan kalkmasıyla gerçekleşecektir. Bu temel üzerinde yükselen eşitsizlik eğitsel kültürel boyutlarıyla özgül bir sorundur kadın haklarına ve kadın örgütlerine onları kayıran bir ayrımcılıkla bakmamızı ve yaklaşım göstermemizi gerektirır

Cemal Girgin

Askeri işyerlerinde iç hizmet yasası daha ne kadar geçerli olacak!

26 **Ümit Kartoğlu**

Kamu işyerlerinden biri olan 1 no'lu dikim evi Cevizli'de E-5 karayolunun üzerinde Kartal Devlet Hastanesi'nin karşısındadır. 300'ü bayan, 2000 işçi çalışmaktadır. İşyerimizde askeri giyim ve techizat üretilmektedir. İşyerinde 1800 civarında dikiş makinası, ilik, düğme makinaları bulunmaktadır. İşyerinin yani atelyenin fiziki yapısı da şöyle: Bina malzemesi olarak demir ve saç levhalar kullanılmış. Bu nedenle kışın dondurucu soğuk, yazın da aşırı sıcak olmaktadır. Hatta sıcaktan bayılanlar vardır. Ayrıca atelyenin yüksek oluşu ve birimler arasındaki bölmelerin üzerinin açık oluşu yüzünden tozlu ortamdan kurtulamamaktayız. Tozun sebep olduğu hastalıklarda da artış var. Askeri işyeri olmasından dolayı çalışma ortamında iç hizmetler kanunu uygulanmakta. Bu, ustaların ve subayların baskısını beraberinde getiriyor. Bu nedenle, işçi arkadaşlardan yedi sekiz kişi ruh ve sinir hastalıkları hastanelerinde sürekli tedavi görmekte ve ilaç kullanmaktadır. İşyerinin fiziki yapısı, yani üstünün "saç" la kaplı

sağlık sorunları

olması yağmurlu havalarda devamlı akması, soğuk oluşu ciddi rahatsızlıklar yaratmaktadır. Son zamanlarda yapılan muayenelerde tüberkiloz, demir eksikliği ve kansızlık gibi hastalıklar açığa çıkmıştır.

❑ KADIN İŞÇİLER

Kadın işçilerin kreş sorunları büyüktür. Kreş yetersizliğinden işçiler 1.5 milyon'a yakın bakıcı parası vermektedir. İşçilerin rahat ve huzurlu bir şekilde çalışması gerekirken ne yazık ki, hem üretim yapmakta hem de sağlıksız işyeri ve calışma koşulları yüzünden çocuğunu düşünmek zorunda kalmaktadır. Çünkü kreşteki yavrusunun başına neler geleceğini bilmemektedir. Kreşte çocuklar dövülmektedir. Bir olayı da anlatmak isterim: Çocuğun biri susamış, bardakla su içmeye çalışırken bakıcılardan biri gelip çocuğun omuzuna çimdik atmış. Annesi de doktora götürüp rapor alınca çocuğu bir daha kreşe kabul etmediler. Terliklerle dövülen çocuklar var. Bunlara hep göz yumuldu. Çocukların beslenmelerine hiç önem verilmemektedir.

89-91 sözleşmesi aynen şöyle diyor: "Hergün çocuklara süt ve yoğurt verilir". Buradan açıkça anladığımız şudur: İşveren açısından süt ve yoğurdu vermek zorunludur. Ama işverenin sözleşme maddelerinde tanıdığı tek olumlu değişikliği sonunda geri aldılar: Bu yavruların alacakları gıdaya gözlerini diktiler ve sözleşme maddesini şöyle değiştirdiler: 91-93 sözleşmesinde "süt veya yoğurt" ifadesini koydular. Yani, "VEYA"yı ekleyerek sütü veya yoğurdu kaldırmış bulunuyorlar.

❑ DOKTORLAR

İşyeri doktorları da sağlık açısından büyük sorundur. Nedeni ise askeri işyeri olması nedeniyle doktorlar da askerlik görevlerini yapan asteğmenleden oluşuyor ve deneyimsizliklerinden dolayı yanlış ilaçlar yazarak işçileri hayati tehlikeye sokuyorlar. Bir kaç işçide yüksek tansiyon denildi ve birşey yok diye hastalanan işçiler baştan savulmuş. Bu işçiler hastaneye gönderilme-

mektedir. Bunun nedeni de doktor asteğmenin üstünün emirlerini yerine getiriyor olmasıdır. Bir örnek verelim: Bir bayan mide kanaması geçiriyor.Birşeyin yok deyip akşama kadar revirde yatırıyorlar. Akşam hastaneye zor yetiştirilmiştir bu bayan işçi.. 2000 işçinin çalıştığı bir yerde tuvalet yetersizliği ve bir tane duşun olmayışı şaşırtıcı olsa gerek. Dikimevi işyerinin parçabaşı çalışması nedeniyle işçiler aşırı güç sarfetmektedirler. Böyle bir çalışmayla aşırı yıpranma, işi bitirip bitirememe kaygısı strese yolaçmaktadır.

❑ SENDİKA İÇİ DEMOKRASİ

Sendikal alanda çalışmalar da şöyledir: Gerçekten işçiler Türkiye genelinde HARB-İŞ olarak büyük bir başarı elde etmiştir. Özellikle 1 No'lu Dikimevi Harb-İş'in yeniden yapılanmasında kilit görevi görmüştür. Bunun örneği de delegge seçimlerinin demokratik bir şekilde yapılması için verilen mücadele ve diğer işletmelerdeki işçilerin sabaha kadar seçim sonuçlarını merakla beklemeleridir. Kürsülerde devamlı demokrasiden bahsedenler Eskişehir'de üç saat demokrasiye karşı mücadele verdiler. Sonuçta demokrasi galip çıkmıştır.

Sendikamızın önderliğinde şu sorunları çözmek istiyoruz:

*Bu amaçla temsilciliğin genişlemesini,
*İşyeri komitelerinin işlerlik kazanmasını,
*Sürekli eğitimi,
*Birliğimizi korumayı ve sendikamız çevresinde güçlenmeyi amaçlıyoruz.

Bir Grup Dikimevi İşçisi

TÜRK HARB-İŞ SENDİKASINDA İSD KARTAL ŞUBESİ EĞİTİM SEMİNERİ

19 Aralık 1992 tarihinde, Harb-iş sendikasına bağlı 1. no' lu askeri dikimevi işçilerine İSD Kartal şubesinin organize ettiği bir eğitim semineri düzenlendi. Genel olarak dikimevi işçilerinin çalışma ve yaşam koşulları, ilgili yasa-tüzük ve mevzuatlar, çevre, işçi sağlığı, iş güvenliği, işkolunda ve özel olarak da Kartal dikimevi işyerinde karşılaşılan meslek hastalıkları ve riskleri konularında açıklamalar yapıldı. Seminere konuşmacı olarak; dernek genel başkanımız Dr. Nejat Yazıcıoğlu, Bakanlık müfettişlerinden Mevlüt Can, Prof. Dr. Krıton Curı, dikimevi İ.S.İ.G. kurulu üyesi Yılmaz Baltacı ve Kartal İSD Şb. başkanı Ali Asker katıldılar. Tek Gıda-İş sendikasının Cevizlide' ki toplantı salonunda yapılan seminer yaklaşık altı saat sürdü. Eğitim semineri sendıka bahçesine sembolik bir " işçi sağlığı fidanı" dikilmesiyle sona erdi. Eğitimin içeriğini kısaltarak yayınlıyoruz:

Kartal İSD şb. Başkanı Ali ASKER:

Bize bu salon olanağını sağladığı için Tek Gıda-İş yöneticilerine teşekkür ediyorum. Derneğimiz işçi sınıfımızın DKO'lerinden biridir. 1989 yılında kuruldu. Türkiye işçi sınıfının yaşam koşullarını iyileştirmek ve yükseltmek uğruna yürüttüğü sınıfsal, sendikal/demokratik mücadele organları içinde yeralır. Derneğimiz sendikalı-sendikasız, sigortalı- sigortasız ayırımı yapmadan tüm işçilerin, çalışan toplumun, çocuk işçilerin, tarım işçilerinin çalışma ve yaşam koşullarını kapsayan bir çalışma programı ve eylem planı uygular. Tüm sınıf çıkarlarını savunur. İşçilere, işçi örgütlerine, sendikalara saygı ve eşitlik ilkesiyle yaklaşır. " İşçiler aydınlansın- aydınlar işçileşsin" belgisi yanlızca emeğe olan saygıyı anlatmıyor, kafa ve kol emeği arasındaki binlerce yıllık çelişkinin ortadan kaldırılmasını da yansıtıyor.

İşçi sağlığı sorunları işçi sınıfının sorunudur. Ancak onun bilinçli eylemi mücadelesi ve baskısıyla çözülür. Bu mesajlar bu güne kadar genel bir onay almış gibi görünen egemen sınıfın düşüncesini birr kez daha temelden reddediyor. İşçi sağlığı, iş güvenliği, işçi-işveren örgütleri ve hükümet temsilcileri arasındaki sıkı dialog ve işbirliği ile çözülemez. Sorunun çözümü kendi gücüne güvenen bilimin öncülüğünde, örgütlü bağımsız eylemiyle yolunu çizen işçi sınıfı olacaktır. İşçi sağlığı işgüvenliği konusuna işverenlerin, siyasi iktidarların yaklaşımını açıklayan olgu yalındır: Bu sorun için para harcamak istemiyorlar. Nasıl olsa kaza geçiren işçinin yerine bir yenisi bulunur.

Derneğimiz iş yasalarındaki işçi sağlığı işgüvenliği ile ilgili maddeleri küçümsemiyor, onları geliştirmek ve iş yerlerinde uygulanması için kalıcı bir mücadele verilmesini öneriyor. İSİG kurullarının oluşturulmasını ve eğitilmesine büyük önem veriyor. Çalışmalarında " işçi sağlığı iş yerinde korunur" ilkesini savunuyor. Derneğimiz kuruluşundan bu güne sendikalar ve SSK ile sıkı dialog içindedir.

Mevlüt CAN (Çalışma Bakanlığı Müfettişi)

Değerli arkadaşlar hepinizi selamlıyorum. Böyle bir olanağı tanıdıkları için İSD' ye, Harb-İş sendikasına ve Tek Gıda-İş sendikasına teşekkür ediyorum.

Çalışabilmek için önce sağlıklı bir iş ortamı gereklidir. İşyerinin fiziki koşulları bunda büyük etkendir. Bende bu bağlamdaişyerindeki fazla çalışmalar, hukuksal düzeni ve sağlığımız arasında bir ilişki

kurmaya çalışacağım. Biliyorsunuz, 1967' de 1983' e kadar Türkiyede iş süresi haftalık 48 saattir. 1983' de bu 45 saate indirildi. Gittiğim işyerlerinde işçilere sorarım: Acaba Türkiye' de iş süresi kaç saat? herkes heyecanla 8 saat diyor, bende 8 saat değil bu biraz daha düştü onu da biliyor musunuz diyorum, " eh biraz düştü ama bizim için pek farketmedi" diyorlar. Doğrudur, yaşamlarına pek birşey getirmedi. Yarım saatin onlar farkına bile varmıyorlar. Ama farketmeyen işçi de farketmeye çalışacak. Burada önemli rollerden bir tanesi sendikalara düşüyor. Sendikalar, üyesi olsun ve ya olmasın tüm işçilere ulaşabildiği oranda belli başarı kazanacaklarına göre, işçilere ulaşmaları demek tabanlarını genişletmeleri demektir.

Şimdi dedikki, Türkiye' de iş süresi 1983' den beri haftanın 6 günü çalışılan işyerlerinde günlük 7.5 saat, haftada 45 saat, cumartesi kısmen çalışılan yerlerde cumartesi kısmı çalışma süresi 45' den düşüldükten sonra kalan süre 5' e bölünür, haftanın 5 günlük iş süresi ortaya çıkar. örneğin cumartesi 5 saat çalışılan birişyerinde 45' den 5' i çıkarıyorsunuz 40, kalanı da 5' bölüyorsunuz, günlük 8 saat çıkıyor. O halde biz şöyle diyoruz: bu süreleri aşan süreler " Fazla Çalışmadır. " Şöyle tanımlayabiliriz: günlük iş süresinin dışında yapılan çalışmaya da fazla çalışma denir. Fazla çalışmalar özel bir hukuksal rejime tabi tutulmuş, çünkü fazla çalışma kamu düzeni ile ilgili yani çalışanların sağlığı ile ilgili. Kanun koyucu bununla ilgili olarak diyor ki: "Fazla çalışmalar her ne suretle olursa olsun günde 3 saati geçemez. Ayrıca günlük iş süresinin dışında yapılan çalışmalardır." Örneğin işvereninsizi pazar günü çağırıpta bu gün burada mesaiye kalacaksınız diye önerdiğimiz çalışma düzeni bizim anladığımız anlamda fazla çalışma değildir. Fazla çalışmalar işyeri hukukunda üç tür olabilir:

✔ Olağan Fazla Çalışmalar:

Bu çalışma günde 3 saat, ayda 90 saat, yılda 270 saatle sınırlandırılmıştır. Toplu iş sözleşmelerinde veiş akidlerinde bu süreler her ne olursa olsun arttırılamaz. Bu çalışmaların hepsi belli bir güne sığdırılamaz. Örneğin 270 saatlik fazla çalışmayı 3 aya sığdıramazsınız. Ne yapacaksınız, günlük 3 saat olacak, ayda 90 saat olacak. Toplu sözleşmeye ya da iş akidlerine buna aykırı hükümler koyamazsınız. Ama bunun ücretine ilişkin kurallar getirilebilir. Örneğin bir iş yerinde 10 dakika fazla çalışılmışsa, 10 dakika fazla çalışmaların 1 saat değerlendirilmesine ilişkin kurallar getirebilirsiniz. Ayrıca fazla çalışmada temel işlev işçinindir. Yani o fazla çalışmaya olur demezse işveren bunu uygulattıramaz. Daha işçinin "iş görme borcu" doğmaz. Doğaldırki karşılığında da ücret alamaz. Ama iş verenin yönetim hakkı, iş görenin uyma yetkisi onun müvafakat etmediği süreler için geçerli değildir. Yani fazla çalışmada işçinin olur' u temel kıstastır. Bunun dışında fazla çalışma için ayrıca idari bir makamında izni gerekir. İş veren fazla çalışma iznini aldığı süreler içinde kullanır. Ayrıca fazla çalışma için yapılan işe ilişkin de sınırlamalar vardır. Örneğin işçinin fazla çalışma yapamayacağına ilişkin hekim raporu varken o işçi onay vermişse bile fazla çalışma yaptırılması söz konusu olamaz.

Tabi birde şurası var: insanlar niye fazla çalışma yapar? Nedeni ekonomik. Türkiye' deki ücretlerin genel düzeyi aşağı doğru basık olduğu için insanlar gelir düzeylerini birazda olsa yükseltmek için bunu yaparlar. Dolayısıyla bu işverenin de işine geliyor. Son söyleyeceğim fazla çalışmanın ücretidir. Mutlaka saat ücreti üzerinden hesap edilir. Ücret nasıl kararlaştırılmış olursa olsun saate dönüştürülür ve saat ücreti %50 arttırılmak suretiyle ödenir. Sözleşmelerde F.Ç. ücretleri arttırılabilir. Toplu iş sözleşmesinde 40 ile 45 saatin arasındaki ücretin bir ödeme rejimi tayin edilmişse buna göre işlem yapılır. Dikkat ederseniz 40 ile 45 saat diyorum. Çünkü nedir bunlar haftalık iş süresi içindeki sürelerdir. 45 saati aşmadığı için yasa koyucu diyor ki " Ben bunları fazla çalışma olarak kabul etmiyorum. Tarafların kararlaştırmasına bırakıyorum." Nitekim son zamanlardaki sözleşmelerde buna ilişkin sorunlarla karşılaşıyoruz.

✔ Zorunlu Nedenlerle Yapılan Fazla Çalışmalar:

İşyerinde gerek bir arıza sırasında gerek makinalar, alet edevat için hemen yapılması gereken acil işlerde, yahut da zorlayıcı sebebebin ortaya çıkması halinde, ancak işyerinin normal derecede çalışmasını sağlayacak düzeyi aşmamak kaydıyla işçilerin hepsinin ve ya bir kısmının iş sürelerini aşarak yaptığı çalışmalara denir. Bunlar için işverenin izn alma zorunluluğu yoktur. Yalnız ücreti olağan fazla çalışmadaki gibi ödenir.

✔ Olağan Üstü Hallerdeki Fazla Çalışmalar:

Olağan üstü halleri yasa koyucu belirtmiş: Seferberlik sırasında ve ya bu süreyi aşmamak şartıyla memeleketin savunmasının ihtiyaçlarını temin eden iş yerlerinde Fazla Çalışmaya gerek görülürse, işçilerin cinsine ve işlerin niteliğine ve ihtiyacın şiddetine göre işmüddeti bakanlar kurulu tarafından, işçinin en çok çalışma kabiliyetine kadar çıkartılıyor. Yani olağan üstü hallerin neler olduğuna Bakanlar Kurulu karar veriyor. Ve burada sadece günlük 3, ayda 90, yıllık 270 saatlik süreler sınırlı olmaksızın bakanlar kurulu işçilerin sağlık açısından en çok çalışabileceği süreye kadar iş süresini arttırabiliyor. Ücret normal fazla çalışma ücreti gibi ödeniyor.

Fazla çalışma süresinde işçinin sağlığı da verimi de olumsuz etkilenir. Fazla çalışma ilk başta yanlız sanayi işkolları için geçerliyken örneğin bu gün bakacılık işkolunda da yaygın olarak uygulanıyor. Teknolojinin bu günkü gelişmişliğinde buna anlam vermek güç. Çünkü bigisayar ekranının yaydığı ışınlar işçinin sağlığını olumsuz etkiliyor. Hatta bunların süresinin düşürülmesi gerekiyor. Günlük 7.5 saat ve daha çalışılması gereken işlere ilişkin bir tüzük var. Örneğin " Radyoloji" laboratuarlarında çalışma süresi belirlenmiştir. Giderek bunlar da düzelebilir. Bu talaepler işçinin yardımcı olmasıyla gerçekleşecek, aşağıdan zorlamayla olacak. Teşekkür ederim...

Dr. Nejat YAZICIOĞLU:

İSD işçi sınıfının kendi sorunlarını çözme iradesinin, isteğinin anlatımıdır. Bütün geçmiş şunu kanıtladı bize: işçi sınıfı başka bir sınıftan doğrudan ya da dolaylı olarak yardım alamıyor. 1980 cuntası gibi bir hareketle Burjuvazi tarafından hakları ellerinden alınabiliyor. Sınıf bunları yeniden kazanmak hem de bu hakları hayata geçirmek, onlara sahip çıkmak zorunda kalıyor.

Bir hekim olarak uzun yıllar boyunca şunu hayretle gözledim: Daha eğitimli olan katmanlar işçiler kadar sağlıklarına düşkün değiller.

Kabul etmek gerekirki binlerce yılın mirasıyla işçi sınıf yalnızca kentlerin yoksul mahallelerine sürülmüş değil, hem en zahmetli işleri yapıyor hem de kentlerin en olumsuz şartlarında yaşıyor, hem de eğitimden yoksun bırakılıyor. Durum böyleyken varlıklı sınıflardan ve okumuşlardan daha fazla sağlığına düşkün olmasının basit ve yalın nedenini anladığımı sanıyorum: Çünkü işçilerin fizik ve moral sağlığından daha değerli ve zorunlu bir serveti olamaz. Ve bunu kaybettiği anda işçi sınıfı haklarının ve geleceğinin tamamını, bütün gelecek tasarısını işçi olma niteliğini de kaybediyor.

Çünkü başlıca üretim aracı olan bedeninden ve zihninden - kendisi ve bakmakla yükümlü olduğu insanlar içinde tek güvence budur- başka bir varlığa sahip değil.

İşçi sınıfı toplumsal ışbölümü içerisinde enzahmetli işleri yapmak üzere ayrılmlş, akü ve kurşun zehirlenmesi işverenlerin ya da okumuş meslek sahibi aydınların hastalığı değil akü fabrikasında çalışan işçilerin hastalığıdır. Sizin burada gübre fabrikasındaki Fosfor zehirlenmesi yarım saatte ani ölüme neden olabilir. Başka yüzlerce meslek hastalığı ve riski sayabilirsiniz. Bunlar sanki işçi sınıfının yolu üzerine serpilmiş patlayıcılar gibi. Bunun anlamı nedir? Çok açık: özel tehlikeler içinde yaşayan bir sınıf özel koruma önlemleriyle, hiç bir sosyal sınıfa tanınmamış özel olanaklarla yaşamı korunmassı gereken bir sınıftır. Çok insan şöyle söyler " biz emeğe çok saygılıyız" tabi ama ne yapıyorsun, saygın nerede somutlanıyor? .

İşte İSD' nin yapmak istediği bu görev işçi sınıfının aydınlanma yolunda küçük de olsa bir projektör görevi yapmak. İSD hem varolan hakların savunulmasını hem de yenilerinin elde edilmesini isterken bunları sınıfın çözümüne sunuyor. İşçi sağlığı, meslek hastalıkları, işgüvenliği ve iş kazaları sorunun aslında gerçek bir " sendikal mücadele" alanının temel sorunu olduğunu dikkatinize sunmak istiyorum.

İSD, işçi sınıfına anlatır, örgütlerine bilgisini sunar, sendikal/demokratik mücadele gündemine getirir, sonra sendikalar işçi sınıfının diğer örgütlerinin ve partisinin yol göstericiliğiyle ancak esas olarak kendi kitlesiyle çözüme yönelir.

Bugünkü çalışma, bir işletmedeki işyeri ortamının nasıl olması gerektiğini anlatıyor. Kısaca değinelim:

✔ Gürültü

Gürültü zararlıdır diye duymuşsunuzdur. Gürültü belli bir ölçüyü diyelimki 120 dB' li geçerse ve işçi orada uzun süre çalışırsa sanayi tipi sağırlık denilen bir sağırlık gelişir. Bu bir meslek hastalığıdır. Çözümü de şu: Önce ortam gürültüsünü ölçersiniz. Ortamada gürültü yapan kaynakları durdurursunuz. İkincisi işçilerin yılda bir defa işitme kontrollerini yaparsınız. Eğer sağırlık gelişiyorsa o işçiyi o çalışma ortamından uzaklaştırırız. Kulağı ve işitme-

si kurtulur.

İşçi çalıştığı işkoluna göre 3, 6 ve 12 ay içerisinde, işe girerken, izine giderken vb. sürekli muayene edilir. Hasta olsun ve ya olmasın. Bizde gürültünün etkisini böyle peryodik (aralıklarla devam eden) muayenelerle tespit eder tedbirini alabiliriz. Şunu söyleyeyim : gürültü düzeyi 80 dB (desibel) olan yerde 7.5 saat, 110 dB olan yerde ise en fazla 15 dakika çalışabilirsiniz.

işte bu gürültüde 15 dakikadan sonra verilen her türlü çalışma fazla çalışmadır. Çünkü orada kulağı sağır etmeden çalışmanın ölçüsü 15 dakikadır. Yarım saatten sonra risk başlıyor. Bu meslek hastalığıdır. Meslek hastalıkları öbür hastalıklardan daha fazla bakım, ilgi isteyen ve büyük hak kayıplarını, hak tartışmalarını getiren hukuk alanına giren bir konudur.

✔ Titreşim

Titreşim ağır makinalardan,örneğin gemi makinalarından gelir. 5000, 25.000, 75.000 beygirlik büyük motorlardan kaynaklanır. İç organları titretir, sinirleri bozar, çeşitli cinsel hastalıklar yapar. Titreşim deyip geçmeyiniz. İyi bir işyeri titreşimsiz de olmak zorundadır. (bkz. İşçi Yaşamı sayı: 8, sf. 22)

✔ Aydınlatma

İşyeri ortamında özellikle dikimevi işçilerinin en önemli sorunlarından biri olduğu görüşündeyim. Aydınlatma konusu çok önemli, çünkü dikiş, az veya çok ışığın bulunması hallerinde farklı bir yorgunluk verir göze. Karanlık arttıkça aydınlatmanın azlığı daha önem kazanmaktadır.

Aydınlatma ne kadar azalırsa makinalarda, iş kazası yapma riski. o kadar yükselir. Bilimsel olarak aydınlatmanın ne kadar olması gerektiği her işyeri için belirlenmiştir. (bkz. İşçi Yaşamı sayı 8, sf. 23)

✔ Ortam Sıcaklığı

Arkadaşlar, ortam ısısı bildiğiniz gibi bir çalışma ortamının gereğinden fazla sıcak ya da soğuk olmasıyla ilgilidir. Hafif elişi yapılan atelyeler, dikimevi böyle sayılabilir mi? (Salondan evet sesleri geliyor)

O halde ortam sıcaklığı 20 derece olmalı...

Dinleyiciler:" 20 C sıcaklık..! (salondan kahkahalar, alaylı sesler)

N. yazıcıoğlu:" sanki bu ısı yokmuş gibi bir izlenim alınıyorum."

Dinleyiciler: " Bazı günler biz 5 dereceye de razıyız..." (salondan)

O zaman bu maddeyi çok iyi incelememiz gerek. Ben bunların hepsini I.S.İ.G. ile ilgili tüzüklerden çıkarıyorum. Soğuk ortamda da, sıcak ortamda da çalışmanın çok özel riskler getirdiğini bilmekte yarar var. Örneğin cam ergitme, ya dametal ocaklarında 2 ile 4 saat arasında vücudun durumuna bağlı olarak 5 litreye yakın su kaybı vardır. Bunun yanında elektrolit, maden kayıpları da vardır. Bunlar büyük damar hastalıkları yapabilir.

Ayrıca bildiğimiz hastalıklar kötü işyerlerinde çok süratle bulaşır, tüberküloz bu işkolunda meslek hastalığı olmasına rağmen, öyle sayılmamaktadır.Dikimevllerinde kumaşlardan sıyrılan, uçuşan tanecikler solunum yollarından girerler alınan mikroplar süratle gelişir, verem dediğimiz hastalık o nedenle bezciler ve dikimevi işçilerinde daha fazladır.

Dinleyiciler: % 60...

N. Yazıcıoğlu: Öğrenmek istiyorum, siizin yılda kaç defa filminiz alınıyor. 35 x 35 akciğer grafisi?

(...Sessizlik..?)

N. Yazıcıoğlu: Evet, size, sendikanıza ve bize çok görevler düşüyor. Çünkü tüberkiloz tedavisi çok kolay bir hastalıktır.

Ama sürekli 6 ayda bir akciğer filmi alınması gerekiyor. Tekrarlanması gereken bir muayenedir. Çünkü yakalanan insan hem 6-9 ay tedavi görmeli hemde en az 3- 6 ay dinlenmesi gerekir.

Arkadaşlar buraya kadar olan bölümde işyeri ortamının nasıl olması gerektiği, işyeri ortamındaki tehditlerin ve tehlikelerin doğrudan hastalıkları nasıl yarattığına biraz değinmiş olduk. Bunlar nasıl anlaşılabilir?

1. Her işletme için ve genel olarak işkollarındaki benzer işletmeler için uygun çalışma koşulları ve ölçüler saptanır,

2. İSİG kurulundaki işyeri hakimi, mühendis, sosyal danışman, işçi, sendika temsilcisi İSİG kurullarının işletilmesi yoluyla yasal, tüzüksel ve bilimsel haklar hayata geçirilir.

Şimdi ikinci konuya geçmek istiyorum. Hayat işyerinde geçmiyor. 8-10 saati orada geçiyor, ondan sonra hayatın diğer bölümü başlıyor. Yani yaşama alanları sorunu geliyor. Çalışma alanınız eğer iyi değilse benzeri ekonomik ve siyasal nedenlerle oturma ve yaşama alanlarınız da iyi değildir. Yani ilkel teknolojiyle çalışan işçisini zorunluluk nedeniyle asgari ücret üzerinden sigortalayan, bir işçinin en basit haklarını periyodik muayeneler gibi haklarını tanımayan bir işveren, onun kent içerisinde uygar,

mürreffeh bir hayat yaşamasını da sağlamıyor.

Bunların ikısinin arasında tam bir uyum vardır. Çalışma alanlarının neden kötü olduğunu biliyorsak oturma alanlarıda aynı nedenlerle aynı toplumsal ve ekonomik nedenlerle bozuktur, kötüdür.

✔ Çevre

Gerçekten çevreyi bozan katı, sıvı ve gaz atıklar yoluyla çevreyi yaşanmaz hale getiren ana kaynak endüstri işletmeleridir. Eğer ev atıkları milyonlarca insan daha yaşasa, ev atıklarının içerisinde kimyasal maddeler bulunmazsa, hiç bir deniz gerçekte kirlenmez. Bu ev atıkları yaşam zincirini parçalamaz. Olsa olsa görünüşte bir kirlilik olur. İşçi sınıfı için çevre sorunları önümüzdeki dönemde daha da açığa çıkacak.

Yanlız çevre sorunlarına artan duyarlılıkta şöyle bir tuzak var: Biri kalkıyor diyor ki: " hepimiz suçluyuz çünkü çevreyi biz kirlettik" Çevreyi biz kirletmedik arkadaşlar! Çevreyi kirleten sanayi patronlarıdır. Çünkü daha fabrikayı yapmadan arıtma tesisini yapmaları konusunda yasalar var. Ama benim hatırladığım Büyükçekmece' deki Sabancı Holding çimento fabrikası yoketmiştir oradaki coğrafya yaşamını ve bitki örtüsünü, hayatı da yavaş yavaş yoketmektedir. O nedenle hepimiz kirletmiyoruz, toplumun ortak zenginlikleri olan doğayı, doğal yaşamı ve çevreyi burjuva sınıflar kendi özel çıkarları için doğayı yokediyorlar.

Anlaşılır nedenlerle çevre sorunu doğayı yağmalayan ve bozan sermaye sınıfına karşı sendikal/demokratik mücadelenin fiili alanlarındandır.

(*)

Dr. Nejat YAZICIOĞLU arkadaşımızın dikimevi işyeri ortamına ilişkin çözümlemeleri İşçi Yaşamı' nın 8. sayısında geniş olarak yeralmaktadır. Ayrıca bu konuları içeren " Dikımevi Ortamı ve Çalışma Koşulları " adlı bir İşçi Yaşamı özel sayısı Dikımevi işçilerine dağıtılmıştır. -İŞÇİ YAŞAMI-

SALONDAKİ İŞÇİ ARKADAŞLARIN SORULARI:

Fabrikamızda "iç hizmet kanunları" geçerli iken bu kontroller nasıl yapılabilir?

Cevaplayan: Nejat YAZICIOĞLU

İşverenler işletme girişinde kart uygulaması yapar. Yani kim girerse girsin karta bağlıyor, diyor ki kart alıp gireceksiniz bunun anlamı ne? Diyelimki bu güvenlik için, kartı vermediğiniz sürece müfettiş oraya giremiyor. Örneğin sizin dediğiniz zamanda denetim yapacak müfettiş o kartı elde edemiyor. Güvenlik önlemi askeri işyerlerinde de özel işyerlerinde de var. Bu hakkı denetlemeyi engellemek için kullanıyorlar.

Denetleme hakkının fiilen kaldırılması durumuyla karşı karşıyayız. Çözüm sendikadadır, sizdedir. Sendikanız biz şu şu haklardan yararlanacağız tartışmasını başlattığı ve siz yek vücut olarak onu desteklediğınız zaman müfettiş de kendisini müfettiş olarak ortaya koymak ve görevini yapmak durumundadır. Burada ya işveren tavrını değiştirecek ya da sendika ve siz kendi yöntemlerınizle çalışmaya başlayacaksınız. Hukuksal sendikal haklar birer savaşım odağı konumuna getirilecek.

Salondan: Ben birşey sormak ıstiyorum Mevlüt bey' e, işyeri kontrolünde gerekli şartların olmadığını gördünüz, ve rapor tuttunuz peki yaptırm gücünüz ne oranda? İkincisi belli bir ısıdan sözedildi, öyle işyerleri varki diyelim benzinle uğraşıyorsunuz burada işçi için ve işyeri için gerekli ısı nasıl dengelenecek?

Cevaplayan Mevlüt CAN:

Uygulamayı belirteyim: işyerinizin müfettişi gider, herhangi bir konuda, biz şu eksiklikleri tespit ettik, işverene bunları 3 ay içerisinde yerine getirin denir, 3 ay sonra gidilir, yerine getirilmemişse İSİG'e ilişkin yaptırımlar para cezasına çevrilir, ve suçun her ay, her İSİG tüzüğü maddesine uymamanın -ki 500 maddedir- yaptırımı da her ay için 1 milyon TL olarak değiştirildi. Örneğin 10 madde tespit etmişseniz, her ay artarak gidiyor- buna ilişkin cezalar uygulanıyor, idari para cezaları bölge müdürlükleri tarafından işverene tebliğ ediliyor. Ama bana göre bu yaptırım, örgütlü güçlerin desteği ile ve sözleşme maddelerine geçmesiyle olacaktır. Örnek vereyim bir işyerinde, işçiler yaya geçidinde trafik kazası geçiriyordu, ve üst geçit yaptırmaya ilişkin bir sözleşme taslağı verildiğini biliyorum. İnsanca çalışma yaşama hakkı herkesin hakkı. Bunlarında sözleşme metinlerine yansıdığı oranda önemi var.

Sorunun ikinci bölümüne gelince: Isı, işyeri için gerekli ısıdır. Tütün depolama yerinde şu ısı olacak diye bir kural yoktur, çünkü o maddeler bozulabilir. Ama bunu gerekli ısı (madde için) 5 dereceyse, işçi de aynı ısı da çalışacak anlamına gelmez, işçi için asgari ısının sağlanacağı bir ortam olması gerekir.

Eğitim

İSD Genel Yönetim Kurulu 1993 yılı eğitim çalışmalarını planlamış bulunmaktadır. Asıl olarak her işkolundaki her işçiye yönelik somut eğitim programı amaçlanmıştır. İkinci olarak eğiticilerin eğitimi, işyerlerindeki sendika temsilcilerinin, ileri işçilerin ve İSİG kurulu üyelerinin eğitilmesi programın özünü oluşturmaktadır. Aşağıda sendikalara sunulmuş olan ve elbetteki her işkolunun ve işletmenin, hatta her işletmedeki özel bölümlerin somut sorunlarını konu alan bir eğitim planı örneği yeralmaktadır.

İŞYERLERİNDE HER İŞÇİ İÇİN GEREKLİ TEMEL EĞİTİM PROGAMI:

I. Genel Olarak İşçi sağlığı

1. İşçi olmaktan doğan sağlık sorunları, riskler ve tehlikeler nelerdir?
2. Meslek kazalarının (iş kazaları) işkollarına göre dağılımı nelerdir?
3. Hangi işkollarında ne gibi meslek hastalıkları var? Teşhis ve tedavi yöntemleri?
4. SSK sağlık ve sosyal güvenlik hizmetlerinde durum, sorunların gerçekçi çözümü nedir?
5. Ana- çocuk, emekli ve işçi çocuklarının sağlık sorunları?

II. İş Güvenliği

1. Meslek kazalarına neden olan etkenler, ölçümleme ve önlem alma?
2. İşyeri ortamındaki sağlık zararlıları?
3. Kişisel koruyucular ve makina koruyucuları?
4. Her işkoluna ve işletmeye uygun düşen değişik işgüvenliği önlemleri?
5. Yasalar, tüzükler, yönetmeliklerle belirlenmiş bulunan sağlık, işgüvenliği ve sosyal güvenlik hakları?

III. Çalışma Koşulları ve Sendikalar

1. İşçi sağlığı\iş güvenliği kurulu nedir, işleyişi nasıl sağlanır?
2. İşyeri hekimlerinin çalışmasını düzenleyen tüzük ve işyeri hekimi üzerine çalışma.
3. İşgüvenliği sorumlusu teknik elemanların yetki ve sorumlulukları nedir, nasıl denetlenir?
4. Çalışma koşullarının düzeltilmesinde sendikalara düşen görevler ve haklar nelerdir?
5. Ergonomi, iş psikolojisi, işe gelmeme, erken ihtiyarlama, yabancılaşma vb. konuların anlamı ve önemi.

IV. Değişik Konular

1. İşçi sağlığı enstitüsü nedir, ne işe yarar?
2. Sakatlık ve işgöremezlik (maluliyet) tesbiti nasıl yapılır, nerede yapılır, SSK bu konuda nasıl çalışır?
3. Emeklilik ve emekli işçilerin sağlık sosyal güvenlik sorunları. sorunları.
4. SSK meslek hastalıkları listesindeki eksikler, mesleki kanserler?
5. ILO örgütü işleyiş ve kararlarının değerlendirilmesi?

KRİSTAL-İŞ SENDİKASI TOPKAPI ŞUBE BAŞKANLIĞI'NA;

Kurşun zehirlenmeleri ve önlemler

Sendikal temaslarımız sırasında Anadolu Şişe-Cam A.Ş.' de 20' yi aşkın işçi arkadaşımızın kurşun zehirlenmesi sorunuyla karşı karşıya bulunduklarını öğrenmiş bulunuyoruz.

Yaoılan ölçümlerde üç arkadaşımızın kanındaki kurşun miktarının yüksek düzeylerde çıkması yüzünden, tedavi altına alınmaları nedeniyle geçmiş olsun dileklerimizi iletiriz.

Bu durumu dikkate alan İSD yönetim kurulu konu üzerinde istemiş bulunduğunuz bazı bilgileri iletmek amacıyla Kristal-Iş şb. yönetim kuruluna kısa ve özet bir rapor vermeyi uygun görmektedir.

1. Kurşun zehirlenmesi nedir, belirtileri nelerdir?

Kısaca kurşun zehirlenmesi, çeşitli yollardan vücuda kurşun girmesi, dokularda birikmesi ve alınan bu kurşunun miktarına ve bu kurşunun vücutta kalış süresine bağlı olarak geçici ve kalıcı özellikte hastalıklara neden olmasıdır.

Kandaki kurşun miktarı 40 gram/metreküp veya 40 mikrogram/ santimetreküp düzeyini aştığı zaman yaşamsal tehlike sınırına yaklaşılmış demektir. Zehirlenme sindirim sistemini, kan ve beyin (merkezi sinir sistemi) ni etkileyerek zaman içinde gelişen bir yol izler. Süregen/ kronik denilen bu zehirlenmeden başka, kısa sürede yüksek miktarda kurşun almaya dayalı ani/akut kurşun zehirlenmeleri de görülmektedir. Zehirlenmenin ilk belirtileri arasında şiddetli karın ağrıları, kusma, halsizlik, iştahsızlık, motor sinirlerde ve zihinsel etkinliklerde zayıflama v.b. görülür.

Kurşun zehirlenmesi ve neden olduğu hastalıklar " meslek hastalığı" tanımına girerler ve bu durum kurşun zehirlenmesi tehlikesi altında çalışan ve ya hastalanan işçiler için işverenin özel koruma önlemleri almasını gerektirir. Özel bir iş hukuku ve çalışma alanıdır.

Örnek vermek gerekirse, her üç ayda bir kanda kurşun tetkikinin yaptırılması gerekir. Kurşun zehirlenmesine maruz kalmış işçinin tedavi, uzun süreli dinlenme, ormanlık ve temiz havalı yerlerde istirahatini geçirme gerektiğinde iş alanını değiştirme hakları vardır.Meslek hastalığına yakalanma durumunda daha farklı hakların alınması söz konusudur.

2. Kurşun Zehirlenmesinin Yeri ve Kaynağı:

Kurşun zehirlenmesi bu işletmede kullanılan boyaların

içinde erimiş halde bulunan " kurşun tetra etil" ve " kurşun tetra metil" adındaki kurşun bileşikleri nedeniyledir. Bu bileşiklerin özgül ağırlığı 2 gram' dan daha hafiftir. 110 ve 200 C de bileşimleri bozularak içerdikleri kurşun açığa çıkar. Solunum yoluyla, gıda maddeleri ile birlikte sindirim yoluyla, cilde bulaşan boyanın vücuda alınmasıyla zehirlenmeye neden olur. Boyalardaki kurşun çözülmeye o kadar hazırdır ki açık havada, güneş ışığı altında bile solunum havasına karışacak havada bulunur. İşletmede kurşun zehirlenmesinin gerçekleştiği alan, kurşunlu boyaların eritildiği ve 23 işçinin çalışmakta olduğu baskı ve şablon atelyesidir.

3. Ne Yapmalıyız, Ne Tür Önlemler Almalıyız?

İvedi Önlemler:

-Periyodik sağlık denetimlerinin yapılması ve kan, kurşun düzeylerinin her üç ayda bir ölçülmesi,

-Atelyedeki havalandırma sistemlerinin iyileştirilmesi, klima sistemine geçilmesi,

-İş giysilerinin işletmede temizlenerek işçilere verilmesi, çıkış saatinde, duştan sonra normal günlük giysilerin giyilmesi,

-El ve cilt temizliği için benzin tiner kullanılmaması, eldiven ve hafif maske kullanılması,

-Kan, kurşun seviyeleri normalin üzerinde çıkan işçiler için yasal sendikal hakların kullanılması

4. Çözüme Yönelik Uzun Vadeli Önlemler:

Yukarıda belirtilen ağırlık vermekle birlikte işletmedeki işçi sağlığı iş güvenliği sorunlarının kalıcı önlemleri oldukça geniş boyutlu bir sendikal mücadele alanıdır. Bu sorunların ve çözüm önerilerinden kısaca sözetmek istiyoruz.

-Şişe Cam işçi sağlığı iş güvenliği alanında bazı iyileştirmeler yapmış olmakla birlikte bunun asıl nedeni İSİG sorunları ve yolaçabileceği zararlar konusunda iyi bilgilendirilmiş olmalarında ve sendikanın işçilerin yükselen talep düzeyinin bilincinde yatmaktadır.

-İşverenin bu duyarlığı yasa ve tüzüklerdeki işçi sağlığı/ işgüvenliği haklarının yerinde ve tam olarak kullanılmasıyla sürdürülebilir ve toplu iş sözleşmelerinde daha da geliştirilebilir.

İSİG kurulları, varsa işyeri komiteleri ve temsilciler sendikanın alt organları olarak işyeri somutundaki sorunları saptamak, önlem alınmasını istemek ve denetlemek açısından önemli işlevler görebilirler. Bu konu özelinde bilgilenme ve iş toplantıları yapmaları önerilir.

Bu alanda gerçek bir başarı ancak öğrenmek ve bilmekle sağlanabilir. Bildiğiniz gibi işçi sağlığı sadece sıradan bir hekimlik sorunu değil, sağlık, mühendislik, hukukun, sosyal bilimlerin, iş psikolojisinin ve uygulama alanında sendikal eylemin ortak kural ve işleyişlerine bağlıdır.

-Bu nedenle işkolu işyeri ve işletmedeki çalışma alanı ve her meslek özel sorunlara sahiptir, özel bilgilri ve özel çözümleri gerektirir. Bu aşamada kalıcı olması ve kurumlaşması içısından temel önerimiz sözü geçen alanlarda işçi sağlığı/ iş güvenliği eğitimi yaptırmanız olacaktır.

Ancak bu eğitim, genel nitelikte değil işyeri özelinde olmalı ve işçilerin somut sorunlarına ve işyerinin somut durumuna göre yapılmalıdır.

-İSIG eğitiminin işçi sınıfına kazandıracağı bir diğer kazanım da işyerini çok iyi tanıyan ve değerlendiren işçi eğitimciler olmalıdır. Deneylerimizin bize öğrettiği gibi, işçi eğitimciler işyerindeki diğer sendika görevlileri ve organları ile birlikte sağlıklı ve ücretsiz bir eğitim için en uygun kadroları oluşturmaktadır.

Bu aşamada işletmenin çeşitli bölümlerindekı rahatsızlık ve hastalık yapan durumları, işletme akım şemasını ve işçilerin gözlemlerini daha şimdiden saptamakda fayda görüyoruz.

Değerli Yönetim Kurulu Üyesi Arkadaşlar,

İşletmedeki kurşun zehirlenmesi açıktır. Sorunu kökeni ve çözümü bellidir. Gerekli önlemlerin alınması amacıyla işyerinde, işverenle uzmanlar düzeyinde bir görüşme yapmanın gerektiği kanısındayız.

Bu görüşme sendikamızın istemlerinin neler olması gerektiğini yasal, tüzüksel ve yönetmeliklerden doğan hakların neler olduğunu ve nasıl denetleneceğini saptamaya yarayacaktır.

Kısa ve uzun vadeli olarak saptayacağımız öneriler için Kristal-İş sendikası yönetimine ve işçi arkadaşlarımıza yardımcı olmak İşçi Sağlığı Derneği için zevkli bir görev olacaktır.

Yakın dönemde işçi arkadaşlarımızı oldukça kaygılandıran kurşun zehirlenmesi için geçmiş olsun dileklerimizi sunar, başarılar dileriz.

Saygılarımızla 5/2/1993

İşçi Sağlığı/İşgüvenliği
Meslek Hastalıkları Derneği

Sendika işkolu raporu

4/2/1993

Kristal-İş Sendikası 14. dönem T.İ.S görüşmelerine başlamadan önce 11- 12 Nisan' da Harb-İş sendikası Yalova tesislerinde 1993- 1994 dönemi yapılacak olan T.İ.S politikalarını belirlemek için toplandı.

Toplantıda, Sendika merkezi ve T.İ.S. dairesi, eğitim dairesi Cam işkolunun durumu, ihracat, ithalat yani işyerlerinin kâr ve zarar durumu temsilcilere anlatıldı. Şube Başkanları ve işyeri temsilcilerinin katılmış olduğu bu toplantıda alınan kararların en önemlisi T.İ.S politikası idi.Birincisi cam işçileri çalışan işçiler arasında mutlu azınlığın %5' ini teşkil ediyor. Bugün Türk-İş istatistiklerinde 4 kişilik bir ailenin geçinebileceği ücret 3 milyon TL. olarak belirlenmiş. Bu ücreti 91-92 dönemi yapılan sözleşmede yakaladığındandır ki şu an işçi ücretleri aylık ortalama 3.300.000 TL ile 3.550.000 TL. arasında değişiyor. Buna 1.350.000 TL' lik sosyal hakları da ekleyelim. Somuta indirgediğimizde bu para işçi arkadaşımızın cebine giriyor, bu dönem T.İ.S politikalarımızın enflasyon + refah payı mantığı buradan kaynaklanıyor. Yani mevcut ücretlerin üstüne enflasyon farkını aldığımızdan 93-94 dönemi ücretlerimizi korumak düşüncemiz yatıyordu.Genel politika bugün bunun dışında. Mevcut sosyal hakların ise % 100' ünü istedik. Politika bundan ibaret. Ek olarak herhangi bir madde söz konusu değildi ve demokratik madde olarak da mevcutları koruyalım demiştik. Bugün ise olaylar çok farklılaştı. 14. dönem T.S.İ' nin ilk oturumundan başlamak üzere bugüne dek 5 görüşme yapıldı. Yapılan görüşmelerrin tümünde işgüvencesinden bahsedilip, tartışmalar çıkmaza girdi. İşverenden bir türlü ücret rakamlarını alamadık. Sonunda işveren birer yıllık sözleşme değil altışar aylık olmak kaydıyla, işletmelerde yapacağımız yatırımlara yardımcı olun, fedakarlıklarda bulunun diye ısrar etti. Grup T.İ.S ve tek tip ücret politikasını savunduğumuzu bazı fedakarlıkların olabileceğini ama bunun ücretle değerlendirilmemesini gündeme getirdik. Altışar aylık olayının aslında politik olduğunu, fakat işçilerin önüne rakamlar gittiğinde bu olayın üstesinden gelinemeyeceği düşüncesiyle şunları önerdik: Grupların iki grupta değerlendirip 1. grupta Trakya-Cam, Kırklareli-Cam, Topkapı Şişe ve Anadolu Cam Sanayi, 2. grupta da zarar eder diye tabir edilen işyerleri: Paşabahçe, Çayırova, Düzcam, Cam Elyaf, Cam İşleme, Teknik Cam ve Cam Kırığı diye iki kategoride değerlendirebiliriz. Bu iki gruba ayrı ayrı ücret verebilirsiniz fakat aralarındaki fark %10' u aşmayacak şekilde... Buna karşılık ücret teklifiniz nedir dendiğinde işveren " Biz sizlere altışar aylık ücret teklifimizi vereceğiz" diyor. Bize göre bu gruplandırma doğru değil. Biz olayı 4 grup olarak ele alıyoruz. Trakya ve Kırklareli 1.grup.Bunlara %28 + %28 olarak veriyoruz. Topkapı A.C.S 2. grup,Çayırova Düzcam 3. grup. Diğer işyerleri ise 4. grupta yer alacak. Bunlara da sıfır ücret teklifimiz dediler. Buna karşılık Kristal-İş sendikası sıfır ücret konusunda hiçbir konuşma olmayacağını, her şartta mücadele edeceklerini ve sıfır sözleşmaya imza atmayacaklarını söylediler. Zaten bir Paşabahçe' nin, Teknik Cam' ın veya Topkapı' nın, Trakya Cam' ın sözleşmeye evet demeyeceği mesajı baştan işçilere sendikanın politikası olarak anlatılmıştı. Sıfır çekilen işyerlerinin ücretlerini yükseltebilmek için komitelerde tartışılıp başkanlar kuruluna gidildi. Karar şöyle çıktı: Yine kar edenler ve zarar edenler diye 2 grupta değerlendiyorum. Kar edenlere -ki 4 fabrikadır- enflasyon + refah payının pazarlığı yapılabilir. Zarar eden işyerlerinde ise sadece 1. yıl için altışar aylık,

Topkapı Şişe Cam İşyeri - İşçi Baş Temsilcisi Hüseyin Yüksel Yazıyor

2. yıl için de tüm işyerlerine aynı enflasyon oranında zam talebiyle gidildi. İşveren, siz Kristal-İş sendikası olarak grev yapmadan sözleşme imzalamaktan yana değilsiniz. Oysaki işçileriniz bu kadar katı değil. Teklifimizi değerlendirin, haftaya tekrar konuşalım dediler. Bunun yorumunu yazının sonunda yapacağız. En son teklifleri şu:

1. Grup: Trakya, Kırklareli- %25 + %25

2. Grup: Topkapı A.C.S. -%25 + %25

3. Grup: Paşabahçe, Çayırova, Teknik Cam- %15 + %15

Sosyal haklarda ise tüm işyerlerine 1. yıl %50, 2. yıl %50 teklifini getirdi. 5 görüşme sonunda sendika %66 enflasyon + %10 refah payı önermiş. Refah payının pazarlığının olabileceği, zarar edenlerin 2. grupta değerlendirilebileceği, hatta diğer işyerlerinden %10 düşük ücrete evet diyebileceğimizi söylememizin karşısında tartışmalar devam ediyor. Sendika ve işverenin tutumunu buradan değerlendirebilirsiniz. Bu anlayışla Topkapı Şişe Cam işçileri olayı tartışıp bir bütün halinde somut hedefe doğru, greve evet diyeceğini haykırmaktadır. Hedefleri şunlar:

*2. gruba evet, ancak Topkapı Şişe Cam 1. grupta olmak kaydıyla.

*Kesinlikle gruplar arası fark %10' u geçmeyecek.

*6'şar aylık olayına ekonomik bakıyoruz.İstediğimiz rakam bu şartlarda çok yüksek değildir. 1. yılın ortalamasında elimize geçen saat ücretlerinin enflasyonun üzerine çıkması halinde olumlu bakarız.

*Sosyal haklarda %100' ü yakalamalıyız.

*Diğer fabrikalar T.İ.S' e onay vermediğinden biz de bu sözleşmeye onay vermeyeceğiz diyorlar.

En son işveren teklifleri yemekhanelerde işçi arkadaşlarımıza açıklandığında büyük bir tepki gösterildi. Bu çok haklı bir tepkidir. Hedefler konusunda şartlandıklarını, işverenin bu katı tutumu karşısında grev dahil her türlü mücadeleyi yapacaklarını haykırıyorlardı. Cam işverenelerine her şartta gereken dersi vereceğimizden kimsenin şüphesi olmasın. Amacımız çok fazla ücret almak değil alım gücümüzü koruyabilmek, örgütlülüğümüzün devamını sağlama almaktır. Grev silahımızı ekmeğimizin kısıldığı noktada kullanmaktan yanayız. Bu konularda tavizkar davranmayacağız. İşçi Yaşamı sayesinda sanırım işverenlerde gerekli mesajı alacaklardır. Bu düşünceyle tüm okuyanlara en içten saygılarımı sunarım.

Topkapı Şişe Cam işçileri adına,

Yaşasın Kristal-İş!

Yaşasın İşçi Sınıfı diyoruz.

Topkapı Şişe Cam işyeri- İşçi Baş Temsilcisi

HÜSEYİN YÜKSEL

" SENDİKA MERKEZ VE ŞUBE YÖNETİM KURULLARINA DUYURULUR"

İşçi Sağlığı meslek hastalıkları ve iş güvenliği alanlarında sendikalarımızın giderek artan haklı duyarlılığını dikkate alan derneğimiz bu alanda atılacak en önemli adımın bir işçi sağlığı/iş güvenliği Enstitüsü kurmak olduğunu birçok kez işçi kamuoyuna duyurmuştur.

İşçi sınıfımızın çalışma ve yaşam koşullarını en fazla etkileyen, çalışma ve yaşama alanlarında varolan tehdit ve tehlikeleri saptamak, koruyucu önlemlerini almak bugün kanımızca her zaman olduğundan daha fazla sendikalara düşmektedir. Devleti, Çalışma ve S.G. Bakanlığını SSK' yı, Burjuvaziyi denetlemek, sendikal/demokratik mücadele gündemine işçi sağlığı/iş güvenliği sorunlarını dahil etmek güncel bir sorun olarak sendikaların gündemindedir.

Önerimiz öncelikle İstanbul' da sendikaların sahipliğinde ve denetiminde bir işçi sağlığı/iş güvenliği Enstitüsü kurulmasıdır. Sendikanızın bu enstitünün kuruluşunda görev almasıdır.

Bu önerimize ilk aşamada görüşme olanağını bulduğumuz BELEDİYE-İŞ, TEK GIDA-İŞ ve PETROL-İŞ gibi merkezi İstanbul' da bulunan sendikaların sıcak bakmaları sınıfımız açısından sevindiricidir.

Bu enstitünün nasıl olacağı hakkında İşçi Yaşamı' nın geçmiş sayılarında bilgi sunulmaktadır. Daha ayrıntılı bir çalışma, daha önce Meslek Hastalıkları Enstitüleri kurmuş bulunan arkadaşlarımız tarafından yürütülmektedir.

Konunun işçileri başta olmak üzere işkolları için taşıdığı önemi ve ivediliği anlatmaya gerek görmüyoruz.

Bu nedenle önümüzdeki günlerde uzmanlarımızla birlikte yapmayı tasarladığımız ve katılmak istediğiniz takdirde yerini, tarihini birlikte kararlaştıracağımız açıklamalı toplantılara katılmanızı öneriyor kurulunuza başarılar diliyoruz.

Sevgi ve saygılarımızla.

İSD Genel Yönetim Kurulu

MESLEK ODALARINA VE DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNE

Yönetim Kurulu Başkanlığı'na,

İşçi Sağlığı Derneği genel merkezi, çalışan sınıfların yaşam ve çalışma koşullarını olumsuz etkileyen etkenler üzerinde bir dizi eğitim çalışması başlatmış durumundadır.

Bildiğiniz gibi işçi sağlığı kapsamı içerisinde özel bir ağırlığı olan meslek hastalıkları, meslek kazaları, iş güvenlği sorunları, sağlık bilimlerinin olduğu kadar mühendislik bilimlerinin, hukukun, iş psikolojisinin ilişki alanları ve ortak disiplinleri içinde yeralır.

Örgütümüzün temel işlev alanı burada adı geçen ve anılmayan pek çok mesleksel ve bilimsel disiplinlerin ortak ve ayrı ayrı işleyişler sonucunda elde ettikleri verileri çalışan sınıfların yararına sunmaktır.

Diğer taraftan meslek odalarımızın kitle tabanının çalışmalarını giderek yoğunlaşan bir biçimde işçi statüsü altında sürdürmeleri " işçileşmeleri" herbirinin çeşitli meslek kazası ve hastalık tehtidi/tehlikesi altında yaşamaları olayın bir diğer boyutunu oluşturmaktadır.

Değerli yönetim kurulu üyeleri,

Dünyada ve ülkemizde yoğun bir ilgi ve demokratik savaşım odağı konumundaki çevre sorunları, ekolojik tahribat kabul edeceğiniz gibi yalnızca sonuçları bakımından değil nedenleri ve koruyucu önlemleri bakımından da daha yoğun bir araştırmaya, ilgiye ve kitlelerin aydınlatılması için ortak çalışmaya layıktır.

Değerli arkadaşlar,

Bu olguları asıl olarak örgütsel etkinlik planımızla ilgili özet bilgi vermek ve sizlerin bu alandaki çalışmalarınızı, projelerinizi ve düşüncelerinizi öğrenmek amacıyla yazmış bulunuyoruz.

Kamuoyu açısından saygın yeri ve işlevi bulunan örgütünüzle bütün bu alanlarda ortak çalışmalar yapmak, birlikte etkinlikler geliştirmek, bilgi ve iletişim sağlamak bu yazının ana amaçları arasındadır

Varolan çalışmalarımızı duyurmayı ve katkılarınızı istemeyi, çalışmalarınıza katılarak, katkıda bulunmayı amaçlıyoruz.

Bu amaçla derneğimizin yayın organı İŞÇİ YAŞAMI' nı tetkiklerinize sunuyoruz. Yazılarınız ve duyurularınız için yararlanabileceğiniz sendikal/demokratik düzeydeki bu aylık yayın organı görüşlerinizi ve düşüncelerinizi yansıtmaya hazırdır.

İstemlerimizle birlikte ortak etkinliklerde ve eylemlerde bulunmaya hazır olduğumuzu örgütünüz yönetim kurulunun incelemesine ve kararlarına sunar yanıtınızı bekleriz. Saygı ve dostlukla.

İŞÇİ SAĞLIĞI DERNEĞİ GENEL YÖNETİM KURULU

"Elbette konumuz işçi sağlığı ve meslek hastalıklarıdır"

İSD İzmir Şubesiyle Türk Metal-İş Sendikası İzmir Şb. Sekreteri Muhterem KALKAVAN Arasında Yapılan Söyleşi

Aliağa patlamasından söze girmek istiyoruz. Konuya ilişkin görüşlerinizi ve sorumlularını belirtir misiniz?

Taşeron çevresinde oluşan bir patlamaydı bu. Patlamada bilinçsizliğinde önemli payı olduğunu vurgulamak istiyorum. Temel suçlu işverenden başkası değildir. Az parayla üretim yapma hırsının doğurduğu acı bir sonuç... Denetim mekanizması olmayan bu üretim yönteminde, genelde bu durumun Türkiye Sanayii' ne de zararı olmuştur.

Burjuvazinin yeni bir cinayeti diye bakıyoruz.

Tabi efendim.

İşkazaları karşısında uygulanan ceza yaptırımını yeterli buluyor musunuz?

Kesinlikle yeterli bulmuyorum. İşçi ve işveren açısından adil değil. Örneğin işçi için hapis yada işten elçektirme yaptırımına karşın, işveren cezayı kendisine dokunmayan küçük tazminatlarla savuşturabiliyor. Hiç bir dengeden sözedilmesi doğru olamaz.

Ücret politikaları için ne diyorsunuz.

Ücret politikaları, işçi sorunlarının temel öğeleridir. Bu sorun aynı zamanda iş güvenliği kavramıyla da önemli derecede ilintilidir. Ülkemizde işçi ücretinin devletin en yüksek bürokratının maaşıyla ölçülmeye çalışıldığını hep biliriz. Oysa, işçi bol üretim katkısına karşın, çağdışı sömürüyü esas alan ücret politikalarıyla, giderek yoksulluğa itiliyor. Bu ortamdaki insanlar için kazalar bağıra çağıra gelmektedir.

Işveren sorunlarının azalmasında, Çalışma Bakanlığı müfettişlerinin caydırıcılığının yararı olmuyor mu?

Yeterli olduğu söylenemez. İşverenin sağlamakla yükümlü bulunduğu basit bir malzemenin zamanında alınamaması dahi, önemli kazalara neden olabiliyor. Ancak yapılan tüm uyarılara, genelde kulak asmayan işveren üzerinde Bakanlık müfettişlerinin yeterli derecede etkili olduğu söylenemez. Adam "tamam" diyor, yine

bildiğini okuyor. Cezanın hertarafı birkaç Liralık tazminat değil mi, şunun şurasında?

İşçi sağlığı ve meslek hastalıklarına ilişkin nasıl bir eğitim yöntemi uyguluyorsunuz?

Bu işi, alt birimlerdeki en küçük komitelerden başlatarak, büyüyen bir mekanima içerisinde yukarıya doğru yapıyoruz. Tabibler odasıyla da diyaloğumuz olmaya başladı. Biz, işçi sağlığı ve meslek hastalıklarına en çok önem veren bir sendikayız. Bakınız, bu anlamda şu konuya değinmek istiyorum: Amerika ve Rusya' dan sonra, dünyanın üçüncü büyüklükteki bir tesisini, Türk Metal olarak biz yapıyoruz. Kırıkkale yakınlarında bir yerde bulunan bu tesis, 176.000 m»' lik bir alan üzerine kuruluyor. Şu anda temelleri atılmış durumda. Meslek hastahanesinden, spor tesislerine varıncaya kadar, eğitime ve işçi yaşamının gerektirdiği her şeye bu tesiste imkan bulunacak. Kıbrıs' ta da benzeri bir tesisimizin bulunduğunu eklemekte yarar var. Amacımız, iş kazalarına meydan veren mayınlara basmamaktır.

Sayın sekreter, amaç mayınlara basmamak mıdır, yoksa tarlaları mayınlardan temizlemek midir?

Elbetteki ikincisi doğrudur. Bunun için de, iyileştirmek yerine, bence işçi sağlığı tüzüğünün tümünü değiştirmek, günün koşullarına uygun duruma getirmek en doğru olanıdır.

Yalnızca sigortalı işçilerimizin % 1' i üzerinde 35.000' i aşan meslek hastalıklarının üstesinden gelinebilmesi için, çözümleyici olmaktan uzak olan dökümanların değiştirilmesi de ihtiyaca yeterli olmayacaktır. Bu bakımdan işçi sağlığı ve meslek hastalıkları gibi önemli bir sorunla savaşabilmek için istemler, bir Enstitü' nün kurulmasını önemle dayatmaktadır. Konuya ilişkin meslek hastalıklarının tümünün, ancak böyle bilimsel bir kuruluşta tanısının yapılabileceğini vurgulamak istiyoruz. Siz de bu görüşümüze katılıyor musunuz?

Gözyaşı dökerek sorun çözümlenemez. Örneğin bel fıtığı bir meslek hastalığı olduğu halde, buna yeterli derecede itibar edilmiyor.

İsterseniz konuyu değiştirip, birazda grevden sözedelim. Biliyorsunu, toplu sözleşme dönemi. Görüşmler yagrev kararı ya da uyuşmazlıkla sonuçlanıyor. Meslek hastalıklarıyla ilişkili olan grevlerin, sizce temel nedenleri nelerdir?

1. Taşeron olayı, 2. İşe giriş ücreti, 3. İşten toplu çıkarma, 4. İş güvenliğinin yetersizliğidir. Bence, Çalışma bakanı Moğultay' ın hatası büyük. İş kanunlarının maddelerini değiştirmek yerine, tümünün üzerinde çalışma yapılması gerekir.

ÇEBİTAŞ ve HAVA-İŞ'te çeliğin ısısının ve dumanlı havanın neden olduğu, sağlığı olumsuz etkileyen kötü yaşam koşullarından da biraz söz eder misiniz?

Hava, çeliğin ısısına engel olduğundan, havalandırma yapılamıyor. Bölge müfettişleri el atıyor, ancak sonuç olumsuz. İşçi sisli, puslu, oksijensiz hava yutuyor. Zaman zaman eylem dahi yapılıyor. Gürültü seksen derece sınır ötesi. Avrupa' dan getirilen kulaklıklar taktrılıyor ancak, buda kulakların duymasına engel olduğundan, vinç ve benzeri makinaların teklikelerinden korunmayı önemli ölçüde engelliyor. Sonuçta gürültünün izoleyle engellenmesi de olanaksız. Sistem değiştirilir, bunlar çatı üstünden değilde, yeraltından geçirilirse önlenebilir.

İzmir şubesi olarak sendikalı işçi sayınız ne kadardır?

14.000 işçiydi, 8000' e düştü.

Son olarak, tüm işçi kuruluşlarının tek sendika çatısı altında toplanmasına ne dersiniz?

Demokrasi kavramı ortadan kalkar. Baskı ortamı yerleşir. Ancak, bazı halleriyle yarar da sağlayabilir. Düşünüp, tartışmak gerekir.

Bizimle söyleşiniz için teşekür ederiz.

Refik UĞUR
İSD İzmir Şube Başkanı

Not:
Sorularda Yararlanılan Kaynak:
Metal İşkolunda Sendikal Birlik Sorunu ve Türk Metal'de Birlik

Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Bakırköy Şb. Başkanıyla Yapılan Söyleşi

SSK işçilerin ve işçi emeklilerinin yönetimine bırakılmalıdır

Bize derneğiniz hakkında bilgi verebilir misiniz?

HAMDİ ÖZ: Efendim, adım Hamdi Öz. İşçi emeklisiyim. Şu anda Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Bakırköy şube başkanlığı görevini yürtmekteyim. Derneğimizin Türkiye genelinde 62 şubesi ve 300.000 e yakın üyesi vardır. Çalışma alanları: işçi emeklileri, dul ve yetimlerinin hak ve hukukunu savunmak gibi çalışmalarımız var. İşçi emeklisi hastane kapılarında ızdırap çekmektedir. SSK bu kişilerden kestiği primlerin karşılığında emeklileri yeterince tedavi edememektedir. Aslında SSK iyi yönetilmediğinden, içinde bulunduğu durumun faturasını işçi emeklileri, dul ve yetimlerine çektirmektedir.

Devlet, katkısı olmayan bu kuruma müdahale etmektedir. Bu gün SSK yönetiminde hazine temsilcisi vardır, maaş almaktadır. İşçi emeklisinin, dul ve yetimlerinin temsilcisi yok. Şimdi, tamamen işçilerin kurduğu bir sosyal güvenlik kurumu olan SSK' nın bu hale gelmesi acıdır. Tabii, SSK' nın içinde bulunduğu bu durum, emeklilerin de yarına olan güvenini sarsmış, yaşlılıktan doğan bir huzursuzluk içindeyken birde bunu yaşamışlardır. Şimdi burada ne yapabiliriz? Aslında yapacak çok şey var. Türkiyede üç konfederasyon var. TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve DİSK. Bu konfederasyonlar ve bunlara bağlı sendikalar dahil SSK, işçi emeklileri, dul ve yetimleri ile gereği gibi ilgilenmemişlerdir. Sosyal sigortalarda sadece emekliler tedavi görmüyor. Aslında çalışan işçiler, onun eş ve çocukları, ana ve babaları tedavi görmekte. Bu gün SSK yaklaşık 20 milyon kişiye sağlık hizmeti veriyor. Böyle büyük bir sosyal hizmet veren bir kurumun, devletten desteksiz yaşamasının imkanı yok. Bunun dünyada birçok örnekleri var. Son kurulan koalisyon hükümeti, programında yer alan " yeşil kart" uygulamasından 15 milyon kişinin istifade edeceği belirtilmekte. Şimdi bu kişilere devlet katkısı 30 trilyonu buluyor. SSK devletten tek kuruş almadan 20 milyon kişiye hizmet götürüyor. Eğer SSK olmasa idı, bu 20 milyon kişinin 10 milyonu devlete muhtaç duruma gelecek, yeşil karttan istifade etmek için müracaat edeceklerdi. Devletin 30 trilyonluk katkısı 50 trilyona çıkacaktı.

" Bız" diyoruz ki, devlet SSK' ya bu oranda olmasa da, destek verirse, SSK hizmetini daha aktif hale getirecektir.

Aslında SSK kötü yönetilmektedir. Şimdi, genel kurulu olur, sendika temsılcileri katılır, aldıkları kararlar " tavsiye" nıteliğindedir. Yanı harcamaları onaylayamazlar, ve ya ıbra edemezler, reddedemezler. Yani yapmacık bir genel kurul yapar SSK. Aslında SSK' nın kuruluş amacının yeniden düzenlenmesi gereklı, ve " işçi emeklisi ve işçilerin yönetimine bırakılması" gereklidir. Bu böyle olursa Türkiye' de işçilerin, onların eş ve çocukları, ana ve babaları, işçi emeklisi dul ve yetimleri daha iyi bir hizmet ve tedavi göreceklerdir.

SSK işçilerin bütün kaynakları ile oluşmaktadır, devletin buna hiç bir katkısı yoktur. İşçiler ve emekliler tarafından yönetilmesi gerekir diyorsunuz. İşçi Yaşamı olarak bu öneriye gönülden katılıyoruz. Kongre kararlarımızda, SSK ile ilgili kararda da bu var. SSK işçilerin yönetimine bırakılmalıdır. Hatta SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur birleştirilmelidir diyoruz. Anlattıklarınızda şu çıkıyor: Emeklilerin en büyük sorunları SSK ile ilgili. Bu sorunun çözümü sendikalardan başlıyor. Onların el atmasıyla başlıyor. Pratikte bu nasıl uygulanacak, yani sendikaların emeklilerle ilişkisi, sorunlarının çözümünde yaklaşımı nasıl olmalı? Örgütlü bir durumdayken emekli olunca birden örgütsüz bir duruma düşüyor emekliler, işçiler. Bunların dialoğu nasıl olmalı. Siz neler öneriyorsunuz sendikalara?

-HAMDİ ÖZ: Efendim Türk insanının kendine has bir yapısı var. Emekli olunca herşeyden elini eteğini çekip, kendini boşluğa bırakmış durumdalar. Bu, emeklilerin yaklaşık %50' sinde mevcut. Kaldı ki iş hayatlarında, gençliğinde sendikal çalışmalarda, siyasi faaliyetlerde bulunmuşlar. Aslında toplumun en hareketli kesimi olması gerekli. Emekli camiasının bu gün 1.800.000 emekli " oya" vurulmaya kalkılsa, 5 milyona yakın oy yapar kı bu da Türkiyede mevcut sıyası partilere eş değerde bir oy potansiyelidir. Ama nedense emekli arkadaşlarımız bu konuya yanaşmazlar. Kahve köşelerinde dedikodu yaparlar, ama gelip de buraya, birleşelim durumuna girmezler. Bizim sıkıntımız biraz da buradan geliyor...

Sendika toplantılarına katılıyoruz, söz alıp konuşuyoruz orada, emeklilerin sorunlarını dile getiriyoruz, SSK' nın durumunu getiriyoruz. Uyelerden destek görüyoruz ama yöneticilerden bu desteği göremiyoruz.Yöneticiler işçi emeklilerini sanki öcü gibi görüyoryorlar. Sendikacıların emekli abilerine daha saygılı olmaları gerekli, çünkü bugün şatafatlı, lüks bir hayatla bir sendika kendilerine bırakılmış; bizim onlarda gözümüz yok. Bizım oraya gelmeye de zaten olanağımız yok. O zaman acaba bizden niye çekiniyorlar. " Türk sendikacılığının içinde bulunan bazı sorunlar var. Ücret sendikacılığına doğru gidiyor. Bu Türk sendikacılığının ölümü demektir. Sendikacıların kendilerini yenilemeleri gerek." Okuyacaklar, araştıracaklar mutlaka Avrupa' ları gezecekler, ama ilk önce kendi vatandaşları ile kaynaşmaları lazım. Bu gün Türkiyede çok acı bir gerçek vardır; işçi işverenden korkmaz, sendikasından korktuğu kadar. Ve büyük çapta sendikasızlaşmaya doğru bir gidiş var. Bu sendikacılığın ölümü demektir. Sendikacı arkadaşlarımız bunu göremiyorlar. Bu konuda çalışma yapmıyorlar. İş işten geçtikten sonra dizlerini döverler. Çünkü, gerek özelleştirmeler gerek taşeronlaşmalar, gerek sendikacıların tutumu işverenlerin de işine geldiğinden dolayı, sendikasızlaşma gelişmektedir. Bu tabii ki sigortanın da aleyhine olmaktadır.

SSK' nın iyileştirilmesinde, birincisi yönetimin işçilere verilmesini öneriyoruz. İkincisi SSK' ya borçları olan işverenlerin bu borçlarının affedilmesine karşıyız. Devlet buna müdahale ediyor. Üçüncüsü sigorta primleri bankadan tahsis edilmelidir. Buna ne diyorsunuz?

HAMDİ ÖZ: Efendim tabii.., eski iktidar döneminde bu konuda çalışma yapıldı. Maliye tarafından ödensin diye bir taktik uygulandı. Bu aldatmacadır. Bu, SSK' nın taze parasını kullanmanın bir yoluydu. Bu sistem aslında iyidir, bu ödeme şekilleri. Yalnız cezai şartlar hızlandırılmalı. Sigorta kendi parasını kendi tahsil etmeli. İktidar tarafından, maliye' ce tahsil edilmesi sigortanın aleyhine olur. Çünkü Maliye' ye hep taze para gereklidir. Bu taze parayı alır, geçmişte yaptığı gibi düşük faizli tahvillerle işi kapatmaya çalışıyorlar. İşverenlerin, işçilerden kesilen parayı ucuz kredi dibi kullanmalarına karşıyız. Ama sendikalar, işçi emeklileri teşkilatları elbirliği yaparlarsa bunun çok açık örnekleri olur. " Hakkını aramasını bilmek" bütün mesele burada. Etle tırnak gibi gördüğümüz işçi emeklileriyle sendikaların kaynaşması şart.

Emeklilerin sağlık sorunları çok büyük sanıyorum. Ben şu

yönüne bakacağım sağlık sorunlarının; meslek hastalıkları ile ilgili bölümüne. Bu gün Türkiye' de birçok meslek hastalığı var ama kanunlar bu meslek hastalığını tanımıyor. Örneğin kanser. Petrol işkolundan emekli olan bir işçi 10 yıl sonra kanser olabiliyor. Bukonularla ilgili sorunlar geliyor mu size, ne gibi çalışmalarınız var?

HAMDİ ÖZ: Teşekkür ederim, bu dediğiniz doğru. Geçen yıl Sağlık bakanlığı bir genelge yayınladı. Yalnız işçileri değil sokaktaki vatandaşları ilgilendirdiği, tabi çoğunlukla işçi ve emekli vatandaşlarımızın uyguladığı, satın aldığı tiner konusu. Tiner biliyorsunuz petrol türevi bir madde ve kanser yapıcı maddeler arasında yeralıyor. Bakanlık yayınlıyor Belediyeler bu konuyla ilgilenmiyor. Bir çernobil olayını politik hale getiriyorlar. Elde de bir kanser olayı yaşı yok. Oysa ki her tarafından belki binlerce kişi hergün kansere bulaşıyor.

Daha değişik bir meslek hastalığı da olabilir. Bunlarla ilgili açtığınız mahkeme var mı?

HAMDİ ÖZ: Bizim öyle bir çalışmamız yok. Yalnız şöyle diyeyim. Bizim kendi üyelerimizle ilgili, yasada bir boşluk var. Bunun giderilmesi için bakanlar kuruluna ilettiğimiz bir kanun teklifimiz var. Örneğin bizim üyemiz doğum yapamıyor, yaptığı zaman, yani bir emekli hanımı alıp, hamile kaldığı zaman doğum yardımlarından yararlanamaz, sigortada tedavi göremez.

Bu yaştan sonra doğum yapamaz diye mi?

HAMDİ ÖZ: Şimdi, kanun yapıcı bunu Alman yasalarından almış, 65 yaşında emeklilik uygulandığı için 65 yaşında doğum olmaz diye bunu bizim haklarımız içinede koymamışlar. 38 yaşında bir bayan üyemiz var, hamileydi hastahanede doğum yaptı, rehin kaldı. Gittik zorla aldık. Basın haberi yaptık, Bakan' a İmren Aykut' a ilettik netice alamadık. Orada zor kullanarak aldık rehinden. Daha birçokları var, rehin işlemleri var haciz işlemleri var. Kanun haline getirttik, teklif mecliste şu anda. Yine kanun yapıcı, kanunu yazarken işçi emeklisi eş ve çocukları tabirini kullanır genelde. İşçi emeklisi unutulmuş orada. İşçi emeklisi ve çocukları denmiş çocuklar deyince eş ortadan kayboluyor. Şimdi düşünün bir emeklinin 50 yıllık hayat arkadaşına, protez yapılamıyor, gözlük verilmez, diş yapılmaz. Bir kaza halinde kol bacak gibi protez yardımı yapılamıyor. Bu, kanundaki boşluklardır. Üzerinde durduğumuz ana konular bunlar. Meclisten teklifimiz ile ilgili ne çıkar bilemiyoruz. Ama sizin dediğiniz meslek hastalıkları ile ilgili de bazı çalışmalarımız var.

Bizim bu konuda bir çalışmamız var, size o konuda bilgi vereyim. Sendikalara, " İşçi Sağlığı Enstitüleri" kurulsun diye bir önerimiz var. Uzman arkadaşlarımız bunun çalışmasını yaptı, taslağını hazırladı. İlk etapta İstanbul için düşündük. Belediye-İş, Tek Gıda-İş ve Petrol-İş projeye sıcak bakıyorlar. İşçi Sağlığı Enstitüleri' nin temeli, işçilerin ve emeklilerin iş ve yaşama koşullarıyla bütün araştırmaları, verileri toplayıp, sendikalara götürmek ve bu konuda çalışmalar yapmak. Örneğin 35.000 dolayında her yıl meslek hastalığı çıkıyor ve bunlardan çoğuna meslek hastalığı tanısı konulamıyor. İşçi Sağlığı Enstitüleri' nin yönetimi ve denetimi tamamen sendikalarda olacak umarım başarıya ulaşır ve iyi bir hizmet olur.

HAMDİ ÖZ: İnşallah...

Bu Önerimizi Türk-İş Genel Kurulu' na da götürdük ve çok faydalı olacağına inanıyoruz.

HAMDİ ÖZ: Can-ı gönülden destekleriz, ayrıca sizi de bu çalışmalarınızdan dolayı kutlarım.

Kongre kararlarımızda şöyle bir karar var: " Emeklilik yaşa göre değil çalışma süresine göre belirlenmelidir. Emeklilik maaş ve ikramiyeleri işçi emeklilerinin yeniden çalışmak zorunda kalmayacakları bir düzeye çıkarılmalıdır. " Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

HAMDİ ÖZ: Tabiiki, belli bir yaş, belli bir sene çalışıp, çalışamayacak duruma gelince yapılmalı. Genç yaşta emekliliğin de sorunları var. Özel bir durumu var. Ben o ızdırabı çekiyorum. 39 yaşında siyasi bir nedenden emekli olduk, bir boşluk hissettik. İş bulma imkanı da yok hiç olmazsa toplumumuza hizmet edelim diye bu göreve başladık. Kendi hakkımızı savunuyoruz. Türkiye' deki emeklilik yaşı erken değil 50-60 yaşında erkekler 55 yaşında bayanlar olacaktır ki bu da dünya standartlarına uygundur. Şu andaki durum bu. Milletvekillerimiz kendileri için kıyak emekliliği getirdiler bizim için ne düşünüyorlar onların bileceği iş.

Şunu da açıklığa kavuşturmak gerek sanıyorum: örneğin metal işkolu ağır bir işkoludur dolayısıyla erken yaşlanma sözkonusu ama hizmet sektöründe bir işçi 60 yaşına kadar çalışabiliyor. Bu konuda bir

yasa çıkarsa eşitsizlikte ortadan kalkar diye düşünüyoruz.

HAMDİ ÖZ: Türkiye' de bu büyük bir istismara mevzudur. Örneğin bu maden ve basın işkolunda görülebilir. Basın emekçileri bundan yararlandılar. Köşe yazarlarıda bundan yararlandılar.İstismar burada. Yazarlar zaten sıkıntı içinde değiller.20 seneden yararlanıyorlar. Yasal yönden makina başında çalışan işçiyle aynı hakları köşe yazarı da aldı. Madende yeraltında çalışan ile yerüstünde oturan da 20 seneden yararlanıyor. Bunlar istismara yol açıyor. Yerüstünde çalışıyor ama kendini yeraltındaymış gibi gösteriyor. Kanunun boşluklarından yararlanmak oluyor. Bu işçiler arasında huzursuzluk yaratır.

Süper emeklilik konusundaki düşünceleriniz nelerdir?

HAMDİ ÖZ: Bu büyük bir sorun aslında. 62.000 süper emekli var şu anda. Bunun 40.000' i üst düzey bürokratlar, bunlar ortaya çıkmıyorlar. 22.000 süper emekli arkadaşımız mağdur olmuşlar. 17.000' i bizim üyemiz. 2000 kişi ise " Süper emekliler Derneği" adında bir dernek kurmuşlar. Aslında o dernekteki arkadaşlarımız böl parçala yönet havasına uydular. Bizimle beraber mücadele etseler daha faydalı olurdu kanaatindeyim. Süper emeklilerin haklarının verilmasi gerekir. Anayasa mahkemesinin " değişiklik anayasaya aykırı" diye bir iptal kararı var. Bu karar çerçevesinde yeniden uygulanmasını hükümete tavsiye eder. Geçmiş iktidar telafi edici bir yasa çıkaracaktı, şimdiki koalisyonunu da bu yönde çalışmaları var. Yalnız halledilme imkanı yok. Finansmana dayalı bir konu. Çünkü SSK tarafından süper emekli arkadaşlarımızın hakları verildiği zaman normal emeklilerin isyanı çıkacak ortaya. Bizim de bu konuyla ilgili meclise verdiğimiz bir tasarımız var: Normal emekli gösterge tablosunu, süper emekli tablosunu izah edip 3395 sayılı yasanın getirdiği gösterge tablosuna, tüm emeklileri yerleştirmek. Ancak böyle eşitlik sağlanır ve arkadaşlarımızın hakları da böyle alınır kanaatindeyim. Sayın Bakan ben süper emeklilerin avukatıyım, ben DİSK' in avukatıyım diyor. Biz kendilerine şöyle diyoruz: Siz sayın Bakanım, sosyal güvenlik bakanısınız, kimsenin bakanı değilsiniz. Lütfen kabul edin dedik. Fakat politika yapıyor. 12 Eylül oncesinde DİSK' in danışmanlığını yapıyordu belki ondan söylüyor.

Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

HAMDİ ÖZ: Efendim ben şunu söyleyeyim. Size ilk önce çok teşekkür ediyorum. İşçi sağlığı, meslek hastalıkları ve iş güvenliği derneğinize çok teşekkür ederim, başarılar dilerim.

İnşallah bundan sonraki ça-

ABECE'M (alfabe'm)

abc' yi öğrenmeden
daha
iş öğrettiler
ekmeğime karşılık
midem zil çala-dursun
oynattılar rezil-rüsva
(aman ne eğlence!)

abc' yi işsizliğimle
açlığımda(n) öğrendim
dahası
tüm abc' leri
emeğimin satılmamışlığıyla

en çok da
sömürüsünde bedenimin

Sanem DEMİR' 1992

işçi şairlerden

AÇ / TOK

Karıntokluğunda
Açgözlü olacağına
Açlığını duy
Bilgeliğin

Açlığında
Tok gözlü olma

Sanem DEMİR' 1993

MUHTACIZ

Toplum hizmetine, adayım diyen
Her insandan örnek, öze muhtacız
Hastalığı doğru, teşhis eyleyen
Tahlili blimsel, ize muhtacız

Niceleri geldi, nutuklar attı
Toplumun derdini, bir puta sattı
Hiddetle kürsüde, çalımlar yaptı
Şiddetsiz yumuşak söze muhtacız

Bol bol vaadlerle, sözler verdiler
Tasada kıvançta, biriz dediler
Oy isterken gamlı, sonra güldüler
Çifte standartsız, yüze muhtacız

Güven duygusunun örülmesini
gönülsüz birliğin yerilmesini
Uygarca yarışta yürünmesini
İsteyerek giden dize muhtacız

Doğru karılmazsa birliğin harcı
Nasıl biter bunca çekilen acı
Ayrılık derdine, bulun ilacı
Derdi doğru gören göze muhtacız

Barışı isteyin, kaçın savaştan
Belki kurtuluruz, bu kara kıştan
Toplumu koruyun, çamurdan
yaştan
Vurmayın yokuşa, düze muhtacız

8 Şubat 1989
Hasan ÇEKMER

İŞÇİLER

Bizler şanlı işçileriz
Halk için emekçileriz
Eşyadan yiyeceğine
Vardır bizim alınterimiz

Dürüstüz namusluyuz biz
Gerçekçiliği doğruluğu severiz
Ağaları patronları ezeriz
İşte biz işçiler böyleyiz

Çalışırız gece gündüz
işçiyiz emekçiyiz övünürüz
Uğruna öldüğümüz emeğimiz
Alınterimizdir zaferimiz

YÜRÜYECEĞİZ KARDEŞİM

Emeğin değer bulmasını
İnsanların kardeş olmasını
Anlatana dek
Yürüyeceğiz kardeşim

Köylünün çamurlu küreğini
işçinin çelik bileğini
Anlatana dek
ve herkes tam payını
Alana dek
Yürüyeceğiz kardeşim

Ömer KAYAKÖK' 1993
Özçelik-İş Sendikası Kartal Şb.

DAYANIŞMA BİLDİRİSİ

İşçiyim
Dağların yamacından
Seher yelini önüme
Kattım da geldim
Durdum kapılara
Soluğum kuyularda
Petrol kokarken
Gözlerim ocaklarda
Kömür parlarken
Eritirken cevheri
Yüksek fırınlarda
Balyoz sallarken örse
Tezgahlarda eğilirim
Başka egilmem
Yaltaklanmam asla
Dilenci değilim
İşçiyim
Gocunmam asla
Barışı bayramları
Hasretle kucaklaşmayı
Külfetleri olduğu kadar
Nimetleri de paylaşmayı
Çocukları çook
Pek çok severim
Gövdemden süğen
Çatal filizlerim var
Aç susuz komam
Komam çırılçıplak
Kırdırmam onları
Değişmem dünyalara
Köklerimi yüzyıllardır
Salmışım toprağa
Taşı deler ovalardan
Dağlara uzanır
Kolayberi sökülmem
İşçiyim
Dört mevsim kapılarda
Külçe külçe alınteridir döktüğüm
Bahar gelir yaz gelir
Güneşte perdahlanır tenim
Bir elmanın kokusudur bölüştüğüm
Elimin değmediği yemişler var daha
Soframa koymadığım yiyecekler var
Kaç baharı eskidi yurdumun
Böyle kaç yazları
İçimdeki depremler değildir ah
Beni böyle göçüren
Değildir hasretlerim
İşçiyim
Uç vardiyadır ömrüm
Güz gelir ayaz gelir
Ağzım burnum ellerim
Mosmor kesilir hergün
Bir portakalın başına
Üşüştüğünde çocuklar
Neremde barınmaz benim
Ah neremde yangınlar
Kaç bozgun yedim böyle
Kaç bozgundan geçtim
Dönüp baktıkça ömrüme
Kabarıyor nefretim
İşçiyim
Nedir aç kalmak
Soyulmak çırılçıplak
Sömürgenin karşısında
Bölünüp parçalanmak
Yaralanmak dövüşte
Yoksulluk sefalet
Nedir be faşizm
İstemem insana zulmedilmesin
Grev ne güne duruyor
Getir yaranı
Bastır yaramın üstüne
Damarımdan kan vereyim
Kardeşimsin
Sektörlerin kapılarında
Grev gözcüsü gömleğimden
Ve seher yelimden
Tanırsın beni
Eşkalimi unutma

Abidin Aydın

SUSMA, AYAĞA KALK
(Uğur MUMCU Anısına)

Yaralı bir sevda pürü pak
Hüzünlü her yutkunuşta
Soluksuzca ümüğüme düğümlenen
Sevgi ve dostluğun resmi ise şiirim
Olabildiğince özgür ve dostça
Duygulu ve doğal olsun
Cemre düştü yüreğine
Sevdalanıp bahar başkaldıracak.

Şiir yazmaya elim varmıyor tutsak
Ayrılık türküleri gözyaşım
Kan damlarken satırlara sağanak sağanak
Göğüs kafesimi delecek kalbim
Bir inip bir kalkarak.

Dom dom kurşunları değil tak tak
Alnım ve sırtımın taa ortasındaki
Soğuk ter taneleri koşan
Zemheride duyduğum ölüm haberi bir dostun
Aynı yola baş koyduğum bereketli şafak.

Göz yaşlarım ırmak ırmak
Yatağını terk edip akarak
Debisine sığmazken sevdalar
Yığınlar duygu seli coşkulu ak.

Kara kuru Zebaninin yalanarak
Zakkum dudakları sarkmakta
Serin bir pazar ezgisi
yüreğini yüreğime katmakta
Günah keçisini ürkütmek belki
Belki de şu deli lodosta uyanarak
Karaya vuran martı çığırtkanlığına bak.

Umut dağında yankılanan ağız dolusu gülmek
Mutluluk ve hüzün eşdeğer
Ne kadar zormuş meğer
Hıçkırarak doyasıya ağlamak.

Bilge ve çocuksu başkaldıran baharın
Özgürce denizi kucaklarken dağların
Kaynağında yankılanır umutlar düşler
Yatağına sığmazken şu deli ırmak.
Gizemli mum alevinin dansındaki giz
Onurun doruğunda UĞUR'um ol şafkıyarak
Gökkuşağına sığmayan yüreğindeki iz
Son mevsimdi ölüm türkülerinden uzakta
ölmeden önce özgürlüğe dokunmak duymak.

Oysa kan emerken yarasalar
Düşler sofrası hala yaşıyor
"SAKINCALI PİYADE" dolaşırken rüyada
Eyy Özgürlük !..
Gel dans et bizimle bitmesin bu şölen
Yokluğun akşamında kanlı karanfil tarlalarından
Yeniden doğar gibi biz hep gelmek üzereyiz tüm bir halk
Yeter artık insanlık SUSMA, AYAĞA KALK !..

Dursun ÖZDEN/ 24 Ocak 1993
Karayolları Yol Kontrol Şefliği- Silivri

GENEL MERKEZ:
Sakızağacı sok. no:20 kat:2 Beyoğlu- İSTANBUL TEL: 243 06 49/573 61 54

ŞUBELERİMİZ

İSTANBUL ŞUBESİ:
Küçüklanga cad. no: 55/3 Şarlak Apt. Kat:2 -AKSARAY

İZMİR ŞUBESİ:
3. Beyler Yaparsoy İş Hanı Kat:3 No:304 -KONAK

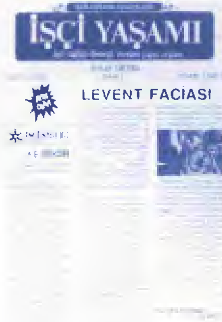
ADANA ŞUBESİ:
Akıncılar mah. Kazanyolu, No:333- YÜREĞİR TEL:21 98 63

KURULMA AŞAMASINDA OLAN ŞUBELER

BALIKESİR:
(Belediye-İş Şb. Başkanı Süleyman Tosun Tarafından Yürütülmekte)

İZMİT:
Kuruluş çalışmaları İSD Genel Merkezi tarafından yürütülüyor

ANKARA:
Kuruluş çalışmaları İSD Genel Merkezi tarafından yürütülüyor

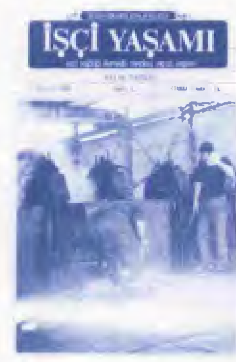

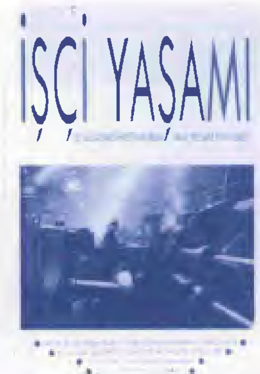

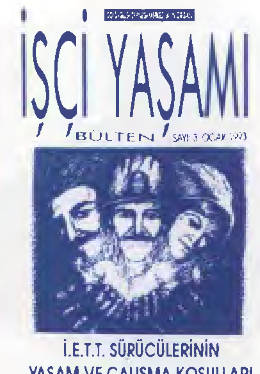

İ.E.T.T. SÜRÜCÜLERİNİN YAŞAM VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

ABONE FORMU
İşçi Sağlığı Derneği
Merkez Yayın Organı

Adres:

İsim

Tarih

İmza

Abone koşulları:
6 Aylık: 50.000 12 Aylık: 100.000
Hesap: Cemal GİRGİN Yapı ve Kredi Bankası, Kadıköy Şubesi, Hesap No:0281373-1

Sorgusuz, yargısız, savunmasız, olanaklıysa celladı belirsiz öldürme eylemleri: "İNFAZLAR"

Son yıllarda sayısı hızlanarak yükselen öldürme eylemleri başlıca üç odak üzerinde yoğunlaştı:

Bu odaklardan birincisi, devlete karşı savaşım yöntemi olarak silihlı propagandayı/ silahlı eylemi seçmiş bulunan devrimci/ demokrat sol siyasal çizgi oluşturuyor.

"İnfaz" a uğrayan odaklardan ikincisi, bağımsızlıkçı/ ayrılıkçı Kürt köktenciliğinin solunda glişen siyasal/ askeri kanattır.

Üçüncü odak, kökü Osmanlı yenileşme akımlarına dayanan, Jöntürkler, İttihat- Terakki Cemiyeti, Cumhuriyet Halk Fırkası/ Partisi, 27 Mayıs 1960 eylemleriyle devamlılığını sürdüren Cumhuriyetçi, Kemalist/ Laik odaktır. Devletle temel bir anlaşmazlığı yoktur; aksine onun Burjuva sınıfa ait olduğunu bilir ve bu çerçevede devamlılığını sürdürmesi için " çağdaş, toplumsal ve uygar" olmasına çaba gösterir. Ancak bu odak töreleriyle, uygulamalarıyla, ideolojisiyle, müdahaleciliğiyle, köktenciliğiyle dinci gericiliğe karşıdır.

Muammer Aksoy' un, Bahriye Üçok' un ve daha bir çok laik/ demokratın yıllardır katledilmelerinin " infazının" arkasında bu kökten dinci akımlar vardır. PKK- Hizbullah çatışmasında ve Hizbullah " infazlarında" dinci gericiliğin bu asla uzlaşmayacak olan ya da yalnızca kendi özdeşiyle uzlaşacak olan eylem çizgisi açıkça ortaya çıkmıştır.

Herkesin Bildiği gibi son yıllarda halkımız " İnfaz etmek", " İnfaz edilmek" tarzında iki fiil türetti. İnfaz etmek fiilinin lügat anlamı devletin kolluk kuvvetlerinin öldürme eylemleri nedeniyle son yıllar

içinde değişmiş bulunmaktadır.

Artık, kamuya açık sorgu, savunma, yargılama ve temyiz eylemleri sonunda bir mahkemenin verdiği kararın uygulanması (=İNFAZ) söz konusu değildir:

- Sorgulama ya gizli olarak ve işkence altında, yapılmıştır, ya da hiç yapılmamıştır. Sorgu yeri ve sorgucuların kimliği gizlidir.
- Savunma ve savunmacılar yoktur.
- Karar sanığın bulunmadığı bir ortamda alınmıştır.
- Bağımsız ve adil olmak şöyle dursun ortada bir mahkeme de yoktur.

Bu koşullarda devletin kolluk kuvvetlerinin yargı kurumuna götürmeleri gereken sanığı daha işin başında " yakalandıkları an" öldürmelerine halkımız İNFAZ adını vermiş bulunuyor.

İnfaz edilenlerin (kolluk kuvvetleri tarafından öldürülenlerin) düşüncelerinin ne olduğu, savaşım yöntemleri, bunların doğru olup olmadığı devletin kolluk görevlisinin <<resmi>> yakalama görevini öldürme yetkisine ve eylemine << infaza>> dönüştürmesine elbette ki yetmez.

"Liberal Başbakan bir konuşmasında şöyle demişti " Maşeri vicdanda keramet vardır" Şöyle yorumlayabiliriz: " toplumsal bilinçte şaşkınlık ve hayranlık uyandıran ve önceden görülemeyen bir öz gizlidir" Bu düşünceye katılıyoruz doğrudur. Toplumsal bilinç işçi sınıfının bilinci ve vicdanı infazın altında yatan anlamı kavramıştır.

Dinci gericilik sermayenin gericiliğiylę sarmallanarak, Washington/ Ankara/ Tahran/ Suudi gericiliği ekseninde gizli mahkemeler kurarak karar veriyor ve "infaz" ediyor. O halde kuşku duymamalısınız : emekçi bilincinin ve vicdanının yeni bir keramet göstererek infazlardaki adaletsizliği ortadan kaldıracağı günler hiçde uzak değildir.

Ali Babaishak

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFINA ÇAĞRI

HAYDİ 1 MAYIS'A !

Yaşasın Türkiye İşçi Sınıfının Sendikal Birliği!

Yükselsin TÜRK-İŞ İçinde Birlik!

Kadın, erkek işçiler! İşte 1 Mayıs yaklaşıyor! Bu yıl tarihimizin en görkemli 1 Mayıslarından birini daha kutlamaya hazırlanalım.

Yine bu yılda işyerlerimizden, madenlerden, fabrikalarımızdan çıkarak bütün alanları dolduralım. Sendikalarımızın, konfederasyonumuzun bayraklarıyla, bez afişler arkasında saf tutalım. Alınlarımızda kızıl çatkılarla, sancaklarımızla, davullarla, zurnalarla, halaylarla, marşlarla, gülbenklerle, devrimci türkülerimizle meydanlarda olalım. Dostlar aramızda saf tutsun, düşman kaçacak delik arasın.

İşçiler, Emekçiler, Halkımız!

İşte yine 1 Mayıs geliyor! Tezelden işyerlerimizde, semtlerde 1 Mayıs komitelerini kuralım. Sendikalarımızla ilişkiye geçelim. İşçinin birliğini, emeğin dayanışmasını, onurumuzun, adaletimizin büyüklüğünü dünyaya bir daha kanıtlayalım.

Bütün işkollarında birlik, Türkiye' de tek Konfederasyon belgimizi yaşama geçirdik. Sıra " İşçiler Birleşin, İktidara Yerleşin" belgisini yaşama geçirmede. Büyük yürüyüşün yolunu sürelim.

" Bir olalım, iri olalım, diri olalım"

"Yüzbinler yetmez, biz milyonla gelelim"

İŞÇİ YAŞAMI

